

DEBRECZEN

XVIII. évf. 235. sz.

Keletmagyarországi Napló

Ara: 12 fillér

Illetékes nyilatkozat: Nem lesz semmiféle beszerzési pontrendszer

A bolgár-magyar sorsközösséget és mély barátságot hangoztatták Bárdossy miniszterelnök és Filov bolgár kormányelnök

A Volga forrásvize felé közelednek a német csapatok

A kettős csatában ejtett foglyok száma 560.000-re emelkedett

A magyar seregtestek újabb hadműveletekre készültek fel

A baráti bolgár nemzet miniszterelnöke tegnap Budapestre érkezett. Ez magyar szempontból a nap kiemelkedő eseménye. A bolgár és magyar nemzetet a történelmi múltba visszanyúló mély barátság jellemzi. A két nép közti barátságot sohasem zavarta meg semmi, de még inkább erősítette a világháborúban vállalt közös küzdelem, a háború utáni közös sors, a megsemmisítés. Egyformán szenvedett a Páris környéki bekeparancsok folytán Magyarország és Bulgária. Most pedig a két nemzet egyformán érte meg nemzeti felemelkedésének korszakát.

Ennek a mély barátságnak jegyében történt a bolgár miniszterelnök lelkes fogadtatása. Filov miniszterelnök budapesti több napos látogatása alkalmat ad a bolgár nép iránti meleg rokonszérűs kinyilvánításának. Nagy figyelmet keltenek Bárdossy magyar és Filov bolgár miniszterelnök kijelentései, melyek az estében hangoztattak el.

A SZOVJET ELLENI HADMŰVELETEK

Minden frontszakaszon változatlan erővel folynak. A brjanszki és vjazmai kettős csata befejezéséhez közeledik és a foglyok száma már 560 ezerre emelkedett. Hasonlóképpen növekedett a hadizsákmány.

A német véderőjelentés megállapítja, hogy alig négy hónap alatt több mint 3 millió szovjet foglyot ejtettek. Ezzel kapcsolatosan a Német TI illetékes katonai részről a következő kiegészítő tájékoztatást kapta: Az eddig elvesztett 3 millió fogollyal a szovjet véderőjének javát elvesztette. Már a keleti hadjárat előtt 3 millióra becsülték szakértők a szovjet hadsereg teljesén kiképzett és legjobban felszerelt magját, amely most már teljesen felhasználódott. Ha hozzá számítjuk halottakban és sebesültekben elvesztett veszteségeket, kiténik, hogy a szovjet már a pótkeretek javát is elvesztette. A foglyok számának jelentőségét semmiféle propagandával nem lehet leszállítani. A német hadsereg hadműveletét változatlanul folytatónak és olyan vidékekhez közelednek, amely az oroszok szemében mindenkor érinthetetlennek számított, amilyen pl. a Volga forrás-

Magyar jelentés

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Donec mentén folyó hadműveletekben a szövetséges erők újabb fontos pontok kézbevitelével megteremtették a folyótól még nyugatra levő ellenséges erők megsemmisítéséhez szükséges feltételeket.

Az e részen hátráló ellenséges csapatok mozgását a kedvezőtlen

időjárás és számos közlekedő vonalnak már bekövetkezett elvágása egyre szűkebbre korlátozza. A Donec medence iparvidékének a folyótól nyugatra történő fedezése a szovjet erők számára lényegében lehetetlenné vált.

A magyar seregtestek újabb hadművelési feladatok megoldásához felkészültek.

Német hadijelentés

A német véderőfőparancsnökság közli:

A brjanszki és vjazmai kettős csata befejezéséhez közeledik. A mai nap folyamán Brjanszktól északra levő katlanokban bezárt erőket is szétvertük, az ellenség legsúlyosabb vesztesége mellett. A Brjanszktól délre fekvő erdős vidék megtisztítása a megvert ellenséges hadseregek ott körülzárt ma-

radványaitól még folyamatban van.

Az ebben a hatalmas áttörő és átkaroló csatában résztvevő német erők tömege már most szabaddá vált a hadműveletek folytatására. Eddig 560 ezer hadifoglyot ejtettek, azonkívül 888 páncélos harcokos és 4133 ágyú zsákmányolását vagy megsemmisítését jelentették. (MTI)

vidéke. — fejeződik be a német tájékoztatás.

MOSZKVA,

a szovjet főváros támadó félkör központjában áll. Az iv északi esücsán a német csapatok Kainin irányából törve előre, mintegy száz kilométernyire közelítették meg Moszkvát dacára annak, hogy az utóbbi napok eszései szinte járhatatlanná tették az ottani mocsaras vidéket.

Nyugati irányból, tehát Szmolenszk felől német páncélosok hatoltak előre és a jelentések szerint harcban állnak Mozsajszk városának környékén. Ez a város ugyan csak száz kilométernyire fekszik Moszkva legkülső védelmi vonalától.

A támadó iv déli részén az Orel felől előrenyomult német csapatok most körülbelül fél úton vannak Orel és Tula között.

A Szovjet politikai és katonai vezetősége most már nem csinál titkot a helyzet komolyságából. A moszkvai rádió kedden kiáltványt intézett a lakossághoz, mely ezekkel a szavakkal kezdődik: Mindenkit az arcvonalra! Egyes jelentések szerint Sztalin néhány nappal ezelőtt megtekintette az arcvonalat, beható tanácskozást folytatott Timosenko tábornaggal, visszatérése után pedig elrendelte a főváros védelméhez szükséges összes

intézkedéseket, amelyeknek célja nyilván az, hogy Moszkvát, tekintet nélkül a város épségének szempontjára, ugyanúgy védelmezzék, mint Leningrádot.

Jellemző a helyzetre egy amszterdami NTI-távirat, mely szerint a brit hírszolgálat a következőket jelenti: Kétségtelen, hogy a háború legválságosabb szakába érkezünk. Természetesen megte- szünk minden főlünk telhető a Szovjetunió megsegítésére. A tényeket azonban a kívánságokkal nem lehet eltörölni.

SZTALIN ÉS TIMOSZENKO TALÁLKOZÓJA

A Popolo di Roma értesülése szerint Moszkvában elterjedt a hír, hogy Sztalin találkozott Timosenkossal. A találkozón hír szerint elhatározták, hogy a Blücher-féle távolkeleti hadsereget, amelyet körülbelül ötszázezer főre becsülnék, a nyugati arcvonalra vetik. A találkozás Timosenko főhadiszállásán történt.

Rövidesen Londonba várják Molotovot és Litvinovot, akik egyes hírek szerint ultimátumszerű felszólítást nyújtanak át majd az angol kormánynak annak érdekében, hogy Anglia haladéktalanul kezdjen valami katonai akciót a kontinensen, mert különben Moszkva elhárít magáról minden felelőssé-

get az elkövetkezendő eseményekért.

A JAPAN—AMERIKAI

megbeszélések megszakadására lehet számítani. Az Egyesült Államok nem hajlandó komoly erőtesztést tenni a távolkeleti béke megmentésére. — mondja a japán Domei iroda közleménye. — Az Egyesült Államok továbbra is szünet nélkül folytatja Angliával és a Szovjettel együtt a bekerítő politikát. Ilyen körülmények között politikai körök véleménye szerint — írja továbbiban a Domei iroda — nem lehetséges folytatni a jelenleg folyamatban lévő japán-amerikai megbeszéléseket.

Tokiói jól értesült körök véleményére támaszkodva a Domei iroda szemére hányja az Egyesült Államoknak, hogy kétszínű taktikát követ. Konoye üzenetének atnyújtása óta 49 nap mult már el — állapítják meg — mégis a japán-amerikai tárgyalások fő pontjáról, nevezetesen a Csendes óceáni nyugtalanítás okainak megvilágításáról eddig mindössze feltevésekig jutottak. Ezzel szemben a fejlemények azt bizonyítják, hogy az Egyesült Államok állhatatosan folytatják Japán ellenes politikájukat. Látják Tokióban azt is, hogy Japánnak az Egyesült Államok által való bekerítése tovább halad. Az Egyesült Államok, Anglia és a Szovjetunió bevonásával új hadászati arcvonalat szervez Japán ellen. Biztosra vehető, hogy Japán bekerítésében az Egyesült Államok átvette a vezető szerepet, ezért kételkedni kell abban, vajjon egyáltalában gondol-e az Egyesült Államok a Csendes óceáni béke állandósítására. Ilyen körülmények között Japán ügyesen megszerkesztett esapdába jutna, ha a jelenlegi tárgyalásokat minden kétkedés nélkül tovább folytatná. — állapítja meg a japán felhívatalos.

AZ ARCHANGELJSZKI

állítólagos brit partraszállás híret Londonban megénefték. Washingtoni jelentés szerint ott ez a cáfolat erős esalódot keltett. Washingtoni körökben egyre inkább teret hódít az a felfogás, hogy a

TÓKÉES FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

szovjet hadianyakkészlete nagy-
részben kimerült.

SZOVJET-BRIT JEGYZÉK AFGANISZTÁNHOZ

A brit és szovjet csapatok el-
hagyták Teherán fővárosát. Most
meg már azonban Afganisztán el-
len indult meg brit és szovjet ak-
ció. Londoni jelentés szerint Ang-
lia és a Szovjetunió jegyzéket in-

tézték az afgán kormányhoz. Eb-
ben felszólítják, hogy a hivatalos
diplomáciai képviseltekhez nem
tartozó német és olasz állampolgá-
rokat utasítsák ki Afganisztánból.
Az afgán kormány válasza előtt
megvizsgálja a helyzetet. A szó-
banlevő németek és olaszok számát
esekélyre becsülik. Hivatalos rész-
ről közölt adatok szerint ez a szám
alig valamivel több százal.

PAPEN

ankarai német nagykövet kedden
Izmirbe érkezett. A nagykövet
Izmirban estebédet rendezett,
amelyen megjelent a város kor-
mányzója és a kormánypárt több
helyi képviselője. Papen ez alk-
lommal pohárköszöntőt mondott.

Mindenekelőtt azt hangsúlyozta,
hogy a német-török barátság a bé-
ke záloga. Kiemelte az 1941 júniu-
sában megkötött német-török ba-
rátsági szerződést és az október hó
8-án létrejött német-török közös
nyilatkozat jelentőségét, majd ki-
fejtette az október 9-i német-török
új kereskedelmi szerződés alapel-
veit. Elmondotta Papen, hogy ez a
kereskedelmi szerződés a két or-
szág barátságának újabb nagy-
súlyú megerősítése.

CLODIUS A BOLGÁR KIRÁLYNAL

Szófiai jelentés szerint Boris
bolgár király kedden délután ki-
hallgatáson fogadta Clodius dr.
követet.

FILOV BOLGÁR MINISZTERELNÖK LELKES FOGADTATÁSA BUDAPESTEN

Bárdossy miniszterelnök: A sorsközösség szorosan összekovácsolta a magyar és bolgár nemzetet
Filov bolgár miniszterelnök: Ezt a barátságot soha nem zavarhatja meg semmi

Filov Bogdán bolgár miniszterelnök
feleségével és kíséretével tegnap dél-
ben érkezett meg Budapestre, hol lel-
kes fogadtatásban részesítették. A
kormány valamennyi tagja megjelent
a keleti pályaudvaron, mely magyar
és bolgár zászlódszobában állt. Katonai
díszszázad, frontharcosok és más ala-
kulatok vonultak ki. Megjelent a tá-
bornoki kar több tagja Szombathelyi
altábornagy, vezérkari főnök vezetésé-
vel. Cserkészek és leventék álltak sor-
falat.

A vonat érkezésekor a zenekar a
bolgár himnuszt intonálta. A vonatról
elsőnek Filov bolgár miniszterelnök
lépett le, akit Bárdossy miniszter-
elnök, majd Hóman kultuszminiszter
melegen üdvözölt. A bolgár vendég fe-
leségének Bárdossy Lászlóné és Hó-

man Bálintné virágcsokrot nyuj-
tott át.

A megjelent előkelőségek kölcsönös
bemutatása után a vendégek elhagy-
ták a pályaudvart. Az egybegyűlt tö-
meg pereken át lelkesen éljenzele
Bulgáriát és államférfiát. A feszesen
tisztelgő díszszázad arcéle előtt el-
lépett a bolgár miniszterelnök, majd
kíséretével a Dunapalotába hajtatott.

Rövid pihenő után Filov miniszter-
elnök a Várba hajtatott, feliratkozott
a kormányzónál, majd látogatást tett
Bárdossy miniszterelnöké, és Hóman
kultuszminiszternél. Délben Hóman
miniszter adott ebédet tiszteletére.

Délután 4 órakor Filov miniszter-
elnök megkoszorúzta a Hősök Emlék-
múvét.

Kihallgatáson a Kormányzónál

A Kormányzó Úr Öfömméltósága dél-
után 5 órakor fogadta Filov Bogdán
miniszterelnököt. Ez alkalommal át-
nyújtotta neki arcképét.

A kormányzói audiencia után Bár-
dossy miniszterelnök, majd Hóman

miniszter meglátogatták Filov minisz-
terelnököt a Dunapalotában.

Estebéd

Bárdossy miniszterelnök és kül-
ügyminiszter este a miniszterelnök-
ségi palotában estebédet adott Filov
miniszterelnök és felesége tiszteletére.

Bárdossy miniszterelnök pohárköszöntője

Az estebéd során Bárdossy minisz-
terelnök a következő pohárköszöntőt
mondotta:

— Miniszterelnök Úr! Meleg és szí-
vélyes Istenhozottal üdvözlöm Nagy-
méltóságodat, olyan meleg szívéllye-
séggel, ahogyan csak igazi régi bará-
tok üdvözölhetik egymást. Régi, szil-
lád és életerős baráti érzelmek fűzik
össze népeinket. E barátság mélyen
benne gyökerezik népeink tudatában s
áthatja vezetői gondolatvilágát. Alig
van a világon két másik nép, amely-
nek történelme olyan csodálatos pár-
huzamban haladt volna mint a mi két
népünké. A történelem mindkettőnek
kemény nevelést adott. A függetlenségért
és a függetlenségért, a fűzhelyért és
a hazai rög védelméért vívott e ke-
mény harcok hosszú egymásutánja e
történelem.

— De a harcok századok jót is hoz-
tak: Népeinkben állandóan ébren
tartották a hazaszeretet lohogó láng-
ját és kiapadhatatlan erőt adtak né-
peinknek ahhoz, hogy higgyenek a jó-
ban és a jövőben. Ez az izzó hazasze-
retet, amely a népet és a földet szoro-
san egybeköti és a bátorság és áldo-
zatalkésztség, amellyel hazájukat min-
denkor védeni tudják és a maguk kül-
detésszerű jövőjébe vetett hit rendit-
hetetlen ereje: ime, ezek azok a ro-
konvenciók, amelyeket népeinkbe ke-
mény sorsuk belenevelt és amelyek
őket egymáshoz fűzik.

— A párisi környéki békekötések:
Neuilly és Trianon nehéz sorsközös-
ségre kapcsolnak bennünket. E rend-

szert erőszakos teljesítőt a levegőt is
el akarták tőlünk vonni azért, hogy
e térségben idegen emberek hatalmi
vágyai kiélhessék szabadon magukat.
Nehezek voltak az erre következő év-
tizedek, de megtörni nem tudták ben-
nünket. Eppen ezért az a jogunkba és

Filov bolgár miniszterelnök válasza

— Miniszterelnök Úr! Öszinte meg-
indultsággal mondom Önnek köszö-
netet azért a rendkívül szívélyes fogad-
tatásért, amelyben bennünket részesít-
ettek. Meleg üdvözlő szavai minden
bolgár lelkében mély visszhangra ta-
lálnak. Különös örömmre szolgál,
hogy látogatásom alkalmával kiserél-
jük annak a kulturális egyezménynek
a megerősítő okmányait, amelyeket
Magyarország és Bulgária között ez év
február 18-án Szófiában Hóman
bőcxcellenciájával, az Ön nagyrebcsült
munkatársával, a kiváló tudással kö-
löttünk meg.

— A miniszterelnök úr maga is
hangsúlyozta azt a barátságot, amely
a magyarokat és a bolgárokat minden
időkben egymáshoz fűzte. Ez a bará-
tság mélyen gyökerezik népeink
szívében. Ezt a barátságot sohasem
zavarhatja meg semmiféle körülmény,
mert nem alkalmi és nem mesterkelt.
Alig van a világon két másik olyan
nép, amely olyan hosszú idő óta áll
érintkezésben és mégis olyan kevés-
szer került ellentétbe.

— Az újabb időkben a Magyar-
ország és Bulgária közötti barátságot
még jobban megszilárdította a világ-
háború folyamán a fegyverbarátság
és a háború utáni években viselt egy-
formán nehéz sors. Közös volt szilárd
hitünk az igazságunkban és a jövőnk-
ben, közös volt az a megrendíthet-
len akaratunk is, hogy kiküszöböljük
az erőszak által ránk mért nyustalan-

jövőnkbe vetett rendíthetetlen hit
adott ehhez erőt nekünk. Ez a sors-
közösség szorosan összekovácsolta a
magyar és bolgár nemzetet, de ugyan-
akkor még sokkal többet is teremtett.
A mi sorsunk közösségét hozzáforszá-
golta a két nagyhatalom: Németország
és Olaszország sorsközösségéhez, régi
bevallt barátainkhoz, akik a velünk
történi igazságtalanságot és a mi szen-
vedésünket a magukénak érezték. Így
épült ki az igazságért harcoló népek
sorsközössége és ezek célul tűzték ki
az igazságtalanság jóvátételét, hogy a
párisi diktátumok lazuló rendszerét
összetörjék, ahogyan azt össze is tör-
ték.

— Ez a közösség teremtette meg az
európai népeknek a méltányosságon
alapuló új igazságos békés együttmű-
ködését. Ezekből az eszmékből ki-
indulva szeretném kifejezni örö-
möt, hogy Ön, miniszterelnök úr, itt
mint a hármasegyezményben, a mun-
ka és béke ez új nagy közösségéhez
csatlakozott államok egyikének képvi-
selőjét üdvözölhetem. Meggyőződé-
sem, hogy ez az alkalom népeinket
még közelebb hozza egymáshoz s hogy
azok az örömteljes kötelezettségek,
amelyeket ezáltal magunkra vállal-
tunk, a békés, munkás jövődöt bi-
tosíthatják népeinknek saját boldog-
lásukra és az új európai összefogás
javára, amely hosszú időre biztosít-
hatja az európai népek nyugalalmát,
munkáját és jólétét.

ságokat. De nem utolsó sorban kap-
csolja össze Magyarországot és Bul-
gáriát az a közös remény, hogy jövő-
jüket e jog és méltányosság alapján
alakíthatják ki, miután csatlakoztak a
háromhatalmi egyezményhez.

— A szilárd elhatározás, hogy azok-
nak a hatalmaknak, az oldalára áll-
junk, akik az új rendre töreksznek,
magától értetődő mindenki számára,
aki csak részben is ismerős a mi vi-
szonyainkkal. Senki sem várhatta tő-
lünk, hogy támogatást nyujtunk a vi-
lágháború végén teremtett helyzet
örökössé tételéhez, amely clemi jo-
galk teljes semmibevevését jelen-
tette.

— Nálunk lelkesedéssel fogadták
ezt az elhatározást, mert szemünkben
nyilvánvaló volt, hogy ezzel népeink
számára megnyílik a lehetőség, hogy
saját állami életüket szabadon alakít-
hassák ki, egyidejűleg nyugodtan fej-
lődjének és emeljék jólétüket. Ezért
különösen szerencsésnek érzem ma-
gam, hogy üdvözölhetjük egymást,
mint akik csatlakoztunk ehhez az
egyezményhez, amelynek célja a né-
pek közötti megértés és együttműkö-
dés korszakának megnyitásával jobb

**Korékpárgumi
gumicsizma
javítása
Rétinél, Plac u. 42.**

Apollo filmszínház

Háry János

PÁGER ANTAL és
DAYKA MARGIT
A világhódító magyar obsitos
csodálatos kalandjai.
Zene: Kodály Zoltán.
Fox és Magyar Világhíradók!
Bemutató ma!

és igazságosabb rendet életbeléptetni
Európában. (MTI.)

Sztalin bankettje a föld alatt

Hatvannyolc beszéd és harmincnyolc
pohárköszöntő

Róma, okt. 15. (MTI) A Popolo
di Roma lisszaboni tudósítója ér-
dekes részleteket közöl az angol
és amerikai küldöttség moszkvai
tárgyalásainak külsőségeiről.

Sztalin több ízben rendezett fé-
nyes estebédeket vendégei tiszte-
letére a Kremlnek külön erre a
célra berendezett földalatti helyi-
ségekben. A banketten 68 beszéd és
34 pohárköszöntő hangzott el. Az
angol és amerikai küldöttség tag-
jai azt gondolták, hogy látogatásuk
»szigorúan kereskedelmi« jellegű
lesz, de annál nagyobb volt meg-
lepetésük amikor bevezették őket
Sztalin fogadótermeibe.

A bankett egy nagy fehér, szal-
onban folyt le, amelyet fehér csip-
kefüggönyök díszítettek. A szalon-
ba hatalmas fehér szárnyas ajtók
vezettek és az asztalokat roskadá-
sig megrakták értékes vázakkal és
ezüst tálcákkal. A bankett alatt
Oroszország minden részéből húsz-
hármenc fajta bort szolgáltak fel.
Mielőtt a vendégek beléptek volna
Sztalin fogadószobájába, három-
négy gyönyörűen berendezett szal-
onon mentek keresztül. Mind-
egyik szalon falát valamelyik nagy
oroszló uralkodó hatalmas címere
díszítette.

Molotov vendégeit egy vörös
függönyökkel díszített teremben
várta. A bankett délután 6 órakor
kezdődött és éjjeli húzódtat el.
Sztalin nagyszerű hangulatban
volt és minden pohárköszöntő után
odasietett a szónokokhoz és me-
legen megrázta kezüket. A bankett
után a vendégeket átvezették egy
vetítőterembe, ahol hét filmet mu-
tattak be nekik a most folyó há-
borúról. Az angol és amerikai kül-
döttség tagjai a sok látnivalótól
fáradtan tértek pihenőre.

— A must vásárlása és fuvarozása
vasárnap is végezhető. A kereskedelmi
miniszternek a hivatalos lap csütörtöki
számában megjelent rendelete értelmé-
ben október 19-től november 16-ig be-
zárólag terjedő időszakba eső vasárna-
pokon a szállócefre és szállómust össze-
vásárlásával, elszállításával és értéke-
sítésének előkészítésével kapcsolatos
kereskedői tevékenység, valamint a
szállócefre és szállómust használatával
kapcsolatos fuvarozó ipari tevékenység
egész napon át végezhető.

— Módosították a sertésforgalmi
rendeletet. A hivatalos lap csütörtöki
száma közli a kormány rendeletét a
sertés forgalmának és levágásának
szabályozásáról szóló rendelet módosítá-
sáról.

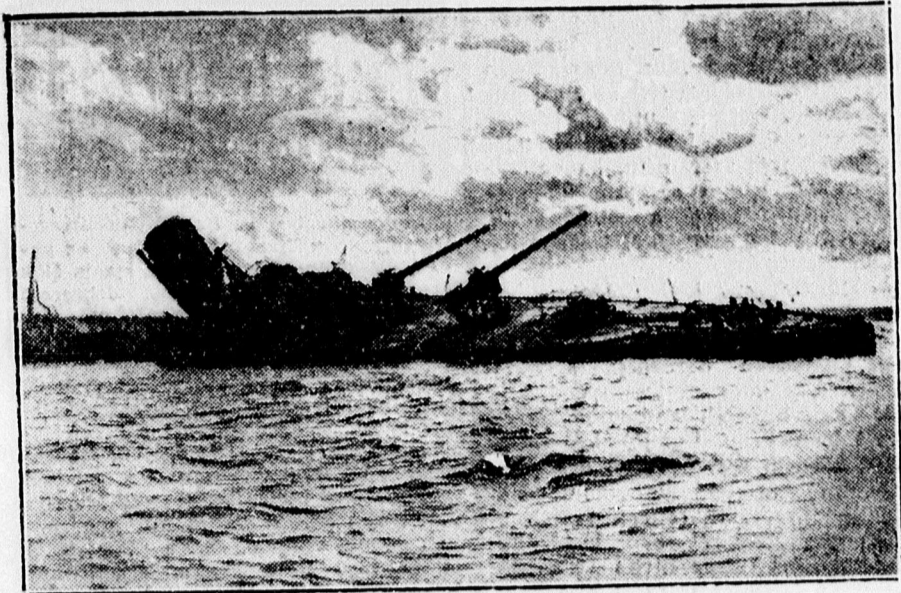
Vígyszínház mozgó

Ma utoljára
a tánc, a zene, a vidámság
filmje:

Össztánc

Amerikai Metro sláger!
Fősz.: Lana Turner.

**Divatos női bőrkesztyűk
nagy választékban
Tóthfalussy
PLAC UCCA 40.**

Német repülőbombák elsüllyesztették ezt a szovjet hajót.

Nálunk nem lesz pontrendszer

Illetékes cáfolat a legújabb álhírekre

Budapest, október 15. A legutóbbi időkre annyira jellemző vásárlási hisztériának megint friss rémhíre kering a fővárosban. A „jólétesültek” tudni vélik, hogy a közszükségleti cikkekben bevezetik a pontrendszert. Külföldi példákra hivatkoznak és mindenkinek akad „teljesen benfentes” ismerőse, aki már részleteket is között velle.

Illetékes helyen a leghatározottabban kijelentették, hogy semmiféle pontrendszerről, vagy más hasonló intézkedésről nincs szó. A közellátás érdekeinek a jelenleg érvényben levő rendszer minden vonatkozásban megfelel, a szigorúan ellenőrzött készletek mennyisége pedig teljes megnyugvást ad afelől, hogy mindenki hozzájuthat végeredményben ahhoz a ruhához, textíliához,

vagy élelmiszerhez, amire szüksége van.

Hozzáfüzik ehhez a legilletékesebb helyen: nemhogy a pontrendszer, vagy egyéb ilyen intézkedés megoldásának részleteit tanulmányoznánk, de az egész kérdés egyáltalában fel sem mérülhetett, közellátásunk helyzetének ismeretében erről egyáltalán nem is lehet szó.

Utalnak egyébként arra, hogy lelkiismeretlen elemek maffiájának látszik ez az egész primitív próbálkozás. — A vásárlási kedvet szeretnék egyes elemek szinte a lehetetlenségig fokozni a közönségben, hogy ezzel megszerezzék a maguk egvéni hasznát. Számításukat azonban csak addig találhatják meg, amíg a hatóság keze szétűt közöttük.

A debreceni városi tisztviselők beszerzési segínyt kérnek

Mint értesülünk, Debrecenben a városi tisztviselők mozgalmát indítottak helyzetük javítására. A kisebb javadalmazású városi tisztviselők kérvényt szerkesztettek, amelyben az egyre fokozódó drágaságra hivatkozással kérik, hogy a város utaljon ki számukra egy havi fizetésüknek megfelelő összeget,

mint beszerzési segínyt. Kérelmükben annak a kívánságuknak is kifejezést adnak, hogy általános fizetésrendezés keretében lehetne a tisztviselők helyzetét javítani. Valószínűleg a tisztviselők kérése a legközelebbi városi közgyűlésre kerül.

A pestkörnyéki városi tisztviselők beszerzési segínyt kapnak

A pestkörnyéki városi polgármesterek kérték a belügyminisztert engedélyezzen külön segínyt a városi tisztviselőknek. A belügyminiszter teljesítette ezt a kérelmet. Újpest tegnapi közgyűlésén már foglalkozott is a segítyezés ügyével és elhatározta, hogy a tisztviselők és egyéb városi alkalmazottak részére egyhavi törzsfizetésüknek megfelelő segínyt ad. Újpest még ezenkívül karácsonyi segítyben is részesíti alkalmazottait, még pedig a szociális szempontok szemelől tartásával a sokgyermekes családok nagyobb segínyt kapnak.

Kispest városfejlesztő bizottsága a polgármester elnöklésével hasonló határozatot hozott, de a fő-tisztviselők segítye a törzsfizetésüknek csak 70—80 százaléka lesz. Pestszentlőrincben és Rakospalotán teljes fizetést kapnak segítyként. Budafok és Pestszentlőrinc hasonló határozathozatalt készít elő.

A beszerzési segítyek megszavazása követendő példa lehet Debrecenben is, annál inkább, mert a tények azt mutatják, hogy a belügyminiszter teljes megértéssel viseltetik a tisztviselők helyzete iránt.

Szabolcs megye sürgeti a tisztviselők helyzetének javítását

Szabolcs vármegye tegnapi közgyűlésén felolvasták Esztergom vármegye átiratát, amelyben kérik, hogy Szabolcs vármegye is felterjesztéssel járuljon a kormányzathoz a köztisztviselők anyagi helyzetének megjavítása érdekében.

Báró Molnár Viktor emelkedett szólásra. Nagyhatású beszédben vázolta a tisztviselőtársadalom nehéz helyzetét. Háborús esztendőben elkerülhetetlen az árak emelkedése, éppen ezért fontos az, hogy

nagy felelősséggel járó munkájában a tisztviselő anyagi függetlensége biztosíttassék. Utalt arra, hogy a múlt világháborúban a tisztviselőtársadalom elszegényedett. Kérte a törvényhatósági bizottságot, hogy utasítsa az alispánt, hogy sürgős felterjesztéssel éljen a tisztviselőfizetések javítása érdekében, hogy azt a mindenkori árakhoz igazodva rendezzék.

Dr. Borbély Sándor alispán válaszában halásan megköszönte a tisztviselők anyagi helyzetének javítását, mert az olyan volna, hogy ő mint érdekelt fél — sürgeti a kérdésnek a rendezését, — hanem Szabolcs vármegye törvényhatósága kérje a kormányzattól ezt. A

**Nagy Árpád
cipőüzemét**

Péteri u. 24.
alá helyezte.

törvényhatóság feliratának sokkal nagyobb jelentősége volna. Az alispán javaslatát egyhangúlag lelkesedéssel elfogadták.

A száritott tészta és dió ára

Az árelenőrzés országos kormánybiztosa újabb rendelettel szabályozta a héjas dió és dióbél legmagasabb árát. Az 1941. évi termelésű héjas dióból előállított dióbél legmagasabb diótörődei (nagyban) eladási ára a következő: Csmege dióbél: 6.50, I. rendű dióbél 6.55, morzsa 3.55 pengő kg-ként.

A hivatalos lap csütörtöki száma közli az árelenőrzés országos kormánybiztosa rendeletét a száritott tészta árának megállapítása tárgyában kiadott rendelet módosításáról. A rendelet szerint a tojásos árura megállapított árak két tojásos áru egy kg-nál nagyobb, egy kg-os, 2 kg-os és negyed kg-os csomagolásban nettó kg-ként 8 fillérrel, egytized kg-os csomagolásban pedig nettó kg-ként 10 fillérrel, a 4 tojásos áru pedig ugyanolyan csomagolásban 16 fillérrel, illetve 20 fillérrel felemelhetők.

Az árelenőrzés országos kormánybiztosa rendeletet adott ki a morzsa, percc és kétszersült legmagasabb ár-

Ha jó
a penge -

jó
a kedvel

nak megállapításáról. A rendeletet a hivatalos lap csütörtöki száma közli.

A szovjet hadvezetőség aláaknázta Moszkvát

Felfegyverzik a polgári lakosságot

Berlin, okt. 15. Mint a Német TL katonai helyről értesül, a szovjet hadvezetőség a brit levelezők moszkvai tudósításai szerint Moszkvát védekezésre készíti elő. A legfontosabb utvonalakait aláaknázta és előkészítette a felrobbantásra. Epp így a város minden fontos pontján, hidaknál, középületekben és gyárakban robbanóanyagot helyeztek el. Számos

házat lőrésék és homokzsák torlaszok beépítésével uccai és házról-házra való harcra tették alkalmassá. A moszkvai polgári lakosságot katonai szempontok szerint beosztották, felfegyverezték és uccai harcokra képezték ki. Gyermekből és asszonyokból különleges alakulatokat állította össze. Ezek feladata a robbanóanyagok ellenőrzése és őrzése.

A finn csapatok előnyomulása

Helsinki, október 15. A finn csapatok előnyomulása Petrovskajától északra a Murmanszk-vasút mentén nagy gyorsasággal folyik. A két hadoszlopban nyugatról és dél felől menetelő finn csapatok állandóan igen

sok foglyot ejtenek s nagymennyiségű különféle hadianyagot zsákmányoltak. A finn hadmozdulatok következtében újabban két szovjet hadoszlop küszöbölődött ki a további harcokból. (MTL)

Ujvidéken kivégeztek öt kémeket

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az Ujvidékre kiszállt budapesti m. kir. honvéd törvényszék mint rögtönítélő bíróság hét kém bűnyében tartott rögtönítélő főtárgyalást. A védőt csak névszerint Radujkov György újvidéki szövőegéd, Varga Gyula újvidéki szövőegéd, Kocsai János újvidéki szövőgyári munkás, Pavlovics Vera egyetemi hallgató, Larkin Lajos újvidéki vasútosegéd és Klausz Rudolf újvidéki textilmun-

kás, az orosz szovjet érdekében katonai vonatkozású kémkedést végeztek. A rögtönítélő bíróság valamennyi vádlottat bűnösnek mondotta ki a vádbeli hűtlenség bűntettében és költéltal halálra ítélte őket. A honvéd vezérkar főnöke Pavlovics Vera és Larkin Lajos vádlottak halálbüntetését kegyelemből 12, illetőleg 15 évi fegyházra változtatta át. A többi elítélten a halálbüntetést szerdán reggel végrehajtották.

Betiltották Eckhardt Tibor makói napilapját

Makó, október 15. Csanád, Arad, egyesített vármegék alispánja helyett Issekutz Béla vármegyei főjegyző az Eckhardt Tibor kiadásában és dr. Csorba János ügyvéd szerkesztésében megjelenő Délvidéki Független Hírlap c. politikai napilap terjesztését betiltotta, mert Eckhardt Tibort állampolgárságtól megfosztották és így elvesztette azt a jogát, hogy Magyarországon lapot adhasson ki. (MTI)

— A miniszterelnök Sturm Dénes m. kir. ezredest a női önkéntes honvédelmi munkaszervezet országos felügyelőjévé nevezte ki.

— A hivatalos lap csütörtöki száma közli a kormány rendeletét a hadianyaggyártás országos felügyelőjéről és annak működéséről. A rendelet értelmében a hadianyaggyártás felügyeletével kapcsolatos teendőket háború idején, vagy az országot közvetlen fenyegető háborús veszély esetén a hadianyaggyártás országos felügyelője látja el.

— A képviselőház október 22-én ülést tart. Illetékes helyről kapott értesülés szerint a képviselőház október 22-én déli 12 órakor a további teendők iránti intézkedés céljából ülést tart.

Olasz repülők sikerei

Kedden az egyik Földközi tengeri olasz repülőgépponttra Alexandriától északra brit hajóraj jelenlétét jelezték a feldejtő gépek. A felszállt bombázók megtalálták a rajt, amely két cirkálóból, két sornhajóból és több torpedórombolóból állt.

Eros elhárító tüzből sikerült az olasz torpedóvető repülőgépeknek torpedóikat kivetniök. Az egyik torpedó eltalált egy hadihajót, amely zászlója után itélve Cunningham tengernagy esatahajója volt. A torpedó a hajó középső és elülső részét találta.

HUNGARIA FILM KÖZVETLEN

Ma d. u. 5. 7. 9 órakor:

MÓRICZ ZSIGMOND

nagysikerű magyar filmje:

**Nem élhetek
muзикaszó nélkül**

Főszereplők:

Jávor Pál, Somogyi Erzsé, Dely

Ferenc, Vaszary Piri, Vizváry

Mariska, Gózon Gyula stb.

HIRADÓ!

4. OLDAL

Lossonczy közellátási államtitkár rádióbeszéde a gazdákhöz

Lossonczy István közellátási államtitkár tegnap délután a következő rádióbeszédet intézte a gazdatársadalomhoz:

— Kedves Gazdatestvéreim! Midőn most először szólok hozzátok a levegő hullámain keresztül új minőségben, mint a közellátásügyi minisztérium államtitkára, első szavam meleg gazdatársi üdvözlés mindanyitokhoz.

— Ismeritek, hogy az elmúlt gazdasági évben milyen nehézségekkel kellett megküzdeni, hogy a szükséges kenyeret az ellátatlan lakosság számára biztosítsuk. Kénytelen volt az akkori közellátási miniszter a háztartásban tartható készletek nagyságát megszabni és kötelezni az 50 holdnál nagyobb gazdaságokat a feleslegek elszámolására és végül kénytelen volt a feleslegek igénybevételét az egész ország területére elrendelni.

— Ennek eredménye nem volt teljesen kielégítő, liszt- és kenyérhiány mutatkozott, amelyen csak a legnagyobb erőfeszítéssel lehetett segíteni. Ezeket a nehézségeket a magyar nép és a magyar gazdatársadalom nagy megértéssel, fegyelmezetten és hőles nyugalommal viselte el, érezvén, hogy ezek a rárótt terhek szükségszerű velejárói a háborús időknek és még mindig sokkal kisebbek a ránk rótt áldozatok, mint azok, amelyeket más országok népei viselnek.

— Legyünk tisztában azzal, hogy csak akkor érjük el a célt: egy újabb, boldogabb Magyarországot, ha vállalt közös munkával, egyesült erővel, a terheknek egyforma vállalásával és egyöntetű áldozatkészséggel hozzuk meg mindazt az áldozatot, ami ehhez szükséges.

— Meg vagyok győződve, hogy erre minden becsületes magyar ember hajlandó és ezért a legnagyobb bizalommal fordulok, kedves gazdatársaim, hozzátok, hogy támogatást és segítséget abban a munkában, amelyet a jó Isten reánk bízott. Ha ez így van és támogatástok meglesz, akkor minden reményem megvan arra, hogy a kenyérellátásban zavarok nem lesznek, de nem lesznek más téren sem, mert ez az áldott magyar föld mindent elő tud teremteni, amire szükségünk van.

— Hogy az elosztásban zavarok ne legyenek, arról a lehetőség határain belül gondoskodni fogunk. Tudjátok mindannyian, hogy a folyó évi gabonatermést a kormány már a cséplésnél számbavette. Akinek gabonája van, gabonálapot kapott. Ennek alapján ma tudjuk, hogy kinek mennyi gabonája van birtokában. A termelő a lényeges szükségletét megkaphatja és felhasználhatja, feleslegét azonban október 31-ig a Hombárnak kell véltre felajánlania. Aki az október 31-i határidő után jutott gabonához, az is köteles a birtokbajutástól számított 30 napon belül feleslegét beszo-

galtatni.
— Tudvalevő, hogy október 31. után felajánlott gabonáért az átvétő bizományos már az úrkormánybiztos által megállapított áránál 10 százalékkal kevesebbet fizet. A termelőnek tehát elsőrendű érdeke, hogy gabonafeleslegét a határidő lejártá előtt véltre felajánlja.

— Előfordulhat azonban az, hogy vannak lelkiismeretlen egyének, akik gabonafeleslegeiket elrejtik és nem szolgáltatják be. Az ilyen gazda gáhnáját a rendelet értelmében elkobozzák. Ha a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, az elkobozáson felül még hat hónapig tartó elzárással büntetik a gabonarejtőket. A feleslegét tehát felajánlani nemcsak hazafias, de törvényes kötelesség is, amelyet mindenkinek teljesítenie kell.

— A közellátási hatóságok a beszo-

galtatási határidő lejártá után minden gabonatulajdonost egyébként köteleznek elszámolásra, így tehát az eldugott gabonakészletek is napvilágra kerülnek.

— Országunk éppúgy, mint a többi európai állam, sorsdöntő órákat él és élet-halálharcát vívja. Nem kívánhat senki kivételes bánásmódot és ezért az egyöntetű elbánás elve alapján a feleslegét mindenki köteles leadni. A rejtgetők büntetése szigorú lesz és itt nem lehet elnézést gyakorolni.

— Október közepén járunk, a gabonafeleslegek felajánlásának határideje rövidesen bekövetkezik. Sajnálatlaltal állapítom meg, hogy a feleslegek beszo-

galtatásának igen sok gaz-

datársam még nem tett eleget, pedig a rendelkezésre álló idő már rövid. Ezért egyelőre kérő szóval fordulok minden gazdatársamhoz, hogy siessen a kormányzat segítségére és a legsürgősebben jelentse a Futura, Hombár bizományosoknál felajánlott készleteit, mert nem szeretném, ha csalódnom kellene a magyar gazda áldozatkészségében, hogy a kormányzat kénytelen volna szigorú eljárásról folyamodni.

— Gondolnotok kell, gazdatársaim, azokra a testvérekre, akik halálos ellenségeink ellen messzi idegenben, az orosz pusztákban harcolnak s akik minden nap kockára teszik életüket, hogy drága hazájuk fennmaradását és jólétét biztosítsák. Gondoljatok ezeken a harcoló honvédeknek a hozzátartozóira és gondoljatok mindazon ellátatlanokra, akik föltek várják a mindennapi kenyeret adó búzát. Ez mindannyiunk legszentebb kötelessége és én bizton hiszem és remélem, hogy sem a kormányzatot, sem engem, mint gazdatestvéreket e téren csalódás nem fog érni.

— Itt az ősz. Az új gazdasági év munkálatai már elkezdődtek. Vétjük az áldást hozó búzát, mindannyian igyekszünk, hogy az minél jobban munkába kerülve, jövőre Isten kegyelméből dús áldást hozzon. Erre a munkára kívánom mindnyájatoknak Isten bőséges áldását.

— Itt az ősz. Az új gazdasági év munkálatai már elkezdődtek. Vétjük az áldást hozó búzát, mindannyian igyekszünk, hogy az minél jobban munkába kerülve, jövőre Isten kegyelméből dús áldást hozzon. Erre a munkára kívánom mindnyájatoknak Isten bőséges áldását.

— Itt az ősz. Az új gazdasági év munkálatai már elkezdődtek. Vétjük az áldást hozó búzát, mindannyian igyekszünk, hogy az minél jobban munkába kerülve, jövőre Isten kegyelméből dús áldást hozzon. Erre a munkára kívánom mindnyájatoknak Isten bőséges áldását.

— Itt az ősz. Az új gazdasági év munkálatai már elkezdődtek. Vétjük az áldást hozó búzát, mindannyian igyekszünk, hogy az minél jobban munkába kerülve, jövőre Isten kegyelméből dús áldást hozzon. Erre a munkára kívánom mindnyájatoknak Isten bőséges áldását.

— Itt az ősz. Az új gazdasági év munkálatai már elkezdődtek. Vétjük az áldást hozó búzát, mindannyian igyekszünk, hogy az minél jobban munkába kerülve, jövőre Isten kegyelméből dús áldást hozzon. Erre a munkára kívánom mindnyájatoknak Isten bőséges áldását.

— Itt az ősz. Az új gazdasági év munkálatai már elkezdődtek. Vétjük az áldást hozó búzát, mindannyian igyekszünk, hogy az minél jobban munkába kerülve, jövőre Isten kegyelméből dús áldást hozzon. Erre a munkára kívánom mindnyájatoknak Isten bőséges áldását.

— Itt az ősz. Az új gazdasági év munkálatai már elkezdődtek. Vétjük az áldást hozó búzát, mindannyian igyekszünk, hogy az minél jobban munkába kerülve, jövőre Isten kegyelméből dús áldást hozzon. Erre a munkára kívánom mindnyájatoknak Isten bőséges áldását.

— Itt az ősz. Az új gazdasági év munkálatai már elkezdődtek. Vétjük az áldást hozó búzát, mindannyian igyekszünk, hogy az minél jobban munkába kerülve, jövőre Isten kegyelméből dús áldást hozzon. Erre a munkára kívánom mindnyájatoknak Isten bőséges áldását.

— Itt az ősz. Az új gazdasági év munkálatai már elkezdődtek. Vétjük az áldást hozó búzát, mindannyian igyekszünk, hogy az minél jobban munkába kerülve, jövőre Isten kegyelméből dús áldást hozzon. Erre a munkára kívánom mindnyájatoknak Isten bőséges áldását.

— Itt az ősz. Az új gazdasági év munkálatai már elkezdődtek. Vétjük az áldást hozó búzát, mindannyian igyekszünk, hogy az minél jobban munkába kerülve, jövőre Isten kegyelméből dús áldást hozzon. Erre a munkára kívánom mindnyájatoknak Isten bőséges áldását.

— Itt az ősz. Az új gazdasági év munkálatai már elkezdődtek. Vétjük az áldást hozó búzát, mindannyian igyekszünk, hogy az minél jobban munkába kerülve, jövőre Isten kegyelméből dús áldást hozzon. Erre a munkára kívánom mindnyájatoknak Isten bőséges áldását.

— Itt az ősz. Az új gazdasági év munkálatai már elkezdődtek. Vétjük az áldást hozó búzát, mindannyian igyekszünk, hogy az minél jobban munkába kerülve, jövőre Isten kegyelméből dús áldást hozzon. Erre a munkára kívánom mindnyájatoknak Isten bőséges áldását.

— Itt az ősz. Az új gazdasági év munkálatai már elkezdődtek. Vétjük az áldást hozó búzát, mindannyian igyekszünk, hogy az minél jobban munkába kerülve, jövőre Isten kegyelméből dús áldást hozzon. Erre a munkára kívánom mindnyájatoknak Isten bőséges áldását.

— Itt az ősz. Az új gazdasági év munkálatai már elkezdődtek. Vétjük az áldást hozó búzát, mindannyian igyekszünk, hogy az minél jobban munkába kerülve, jövőre Isten kegyelméből dús áldást hozzon. Erre a munkára kívánom mindnyájatoknak Isten bőséges áldását.

— Itt az ősz. Az új gazdasági év munkálatai már elkezdődtek. Vétjük az áldást hozó búzát, mindannyian igyekszünk, hogy az minél jobban munkába kerülve, jövőre Isten kegyelméből dús áldást hozzon. Erre a munkára kívánom mindnyájatoknak Isten bőséges áldását.

datársam még nem tett eleget, pedig a rendelkezésre álló idő már rövid. Ezért egyelőre kérő szóval fordulok minden gazdatársamhoz, hogy siessen a kormányzat segítségére és a legsürgősebben jelentse a Futura, Hombár bizományosoknál felajánlott készleteit, mert nem szeretném, ha csalódnom kellene a magyar gazda áldozatkészségében, hogy a kormányzat kénytelen volna szigorú eljárásról folyamodni.

— Gondolnotok kell, gazdatársaim, azokra a testvérekre, akik halálos ellenségeink ellen messzi idegenben, az orosz pusztákban harcolnak s akik minden nap kockára teszik életüket, hogy drága hazájuk fennmaradását és jólétét biztosítsák. Gondoljatok ezeken a harcoló honvédeknek a hozzátartozóira és gondoljatok mindazon ellátatlanokra, akik föltek várják a mindennapi kenyeret adó búzát. Ez mindannyiunk legszentebb kötelessége és én bizton hiszem és remélem, hogy sem a kormányzatot, sem engem, mint gazdatestvéreket e téren csalódás nem fog érni.

— Itt az ősz. Az új gazdasági év munkálatai már elkezdődtek. Vétjük az áldást hozó búzát, mindannyian igyekszünk, hogy az minél jobban munkába kerülve, jövőre Isten kegyelméből dús áldást hozzon. Erre a munkára kívánom mindnyájatoknak Isten bőséges áldását.

A Kollégiumi Diákszövetség két tehetséges szegény gyermek iskoláztatását vállalja

Erdekes előadások a szövetség összejövetelén

Szerdán este tartotta rendes havi összejövetelét a Kollégiumi Diákszövetség az Angol Királynő éttermében. — Igen nagy érdeklődés mellett nyitotta meg vitéz dr. Besseney Lajos ny. tanterületi főigazgató az összejövetelt és kegyelettel emlékezett meg a szövetség volt kiváló tagjáról, dr. Gulyás Istvánról.

Dr. Nagy Sándor vallásánár S. Szabó Józsefről, a szövetség alapítójáról, a debreceni főgimnázium volt igazgatójáról szövegt értékes előadásában. — A nagynevű igazgatónak, aki most Cegléden él, művészi életrajzát adta, előadásában ismertette nagy érdemeit.

Varga Béla indítványára elhatározták, hogy üdvözlő táviratot küldenek S. Szabó Józsefnek Ceglédre, kifejezve szeretetüket.

Vitéz Borbély Imre, a szövetség pénztárosa ismertette a szövetség vagyoni mérlegét. Kitént, hogy a szövetségnek 1658 nyilvántartott tagja van. A tagok száma 140. A készpénzvagyon 1660 pengő. A jövedelmét a szegénysorsú tanulók segélyezésére fordítja a szövetség.

Nagy Lajos igazgató-tanító azt javasolta a vidéki tagok érdekében, hogy azokat minél jobban kapcsolják a szövetség munkájához, az élő, fejlődő Kollégiumhoz is, negyedévenként értesítsék az elvégzett munkáról, az eredményről.

Vitéz dr. Besseney Lajos arról beszélt, hogy a Kollégiumnál négy évszázadon át szokás volt, hogy a szegény tehetséges magyar gyermekeket kitanították, segítették. Kimondhatatlanul nagy érdemeket szereztek ezzel a magyar művelődésnek, a nemzeti célnak, mert a nemzeti nagyságok egész során kívül a vezetői seregét adták a nemzetnek és gondoskodtak arról is, hogy értékekkel gyarapodjon, növekedjen a magyar középosztály. Ezrével mentették meg a magyar ifjakat az elkallódástól, a sárospataki, miskolci, hőm-

zovásárhelyi, nagykőrösi, gimnáziumok az ősi Kollégium szellemében igyekeznek a tehetséges magyar gyermekeket megmenteni. Ezek az iskolák nem elégednek meg azzal ma, hogy ha elviszik, hát befogadják a tehetséges gyermekeket és oktatják, hanem utána mennek a falvakra, felkeresik és megmentik a magyar értelmiség, a magyar jövő számára a tehetséges gyermekeket. Legutóbb Miskolcon egy napszámosnak a gyermekét vették fel és taníttatják a gimnáziumban. A szegény napszámosnak 17 gyermeke van. A kiválasztott gyermek nagyon tehetséges. A magyar nemzet jövője szempontjából igen nagy jelentőségű ez a mozgalom, mely egyre fejlődik és ezért javasolja azt, hogy a szövetség legalább két tehetséges szegény gyermek iskoláztatását vállalja el. A szövetség adományozzon erre a célra 1000 pengő évente.

Nagy tetszéssel fogadták vitéz dr. Besseney Lajos Lajos szavait és egyhangúlag elfogadták javaslatát.

Nagy Sándor dr. megjegyezte, hogy Debrecenben a gimnáziumban már tanult a székelyföldi Kibéd községből való tehetséges fiú, akinek költségeit a tűzharcosok vállalták.

Bence Mihály hírlapíró azt javasolta, hogy a szövetség összejövetelein elhangzott nagyon értékes előadásokat adják ki nyomtatásban, füzetek formájában és küldjék meg a tagoknak. Ezzel jobban bekapcsolják a vidéken élő tagokat a szövetség életében és nagyon értékes munkát is végezzenek a Kollégium érdekében.

Dr. Csobán Endre városi főlevéltáros a javaslattal kapcsolatban közölte, hogy az elnökség igyekszik megvalósítani a gondolatot.

Dr. Veres István tanügyi főtanácsos nagy érdeklődés mellett olvasta fel visszaemlékezéseit azokról az időről, amikor 1884-ben először lépte át a debreceni Kollégium küszöbét, mint szegény diák, akinek, mint tandíjmentesnek magyarból és számtanból felvételi vizsgát kellett tenni. Ez próbája volt már a tehetség vizsgájának. Rámutatott arra, hogy a Kollégiumot az tette naggyá, hogy a szegények iskolája volt mindig és úgy lesz a jövőben is, úgy felel meg nemcsak céljának, ha az

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

marad a jövőben is. Rendkívül élvezetes formában festette hű képét az akkori diákéletnek, említvén a ma is élők neveit, például a neves volt debreceni lelkésznek Jánossy Zoltánnak, aki kenyérszótó diák volt abban az időben. Elmondotta azt is, hogy a Kollégiumban tanultak tehetséges román fiúk is, akik kikerülve az életbe, magyarellenségek lettek, felhasználva az ősi iskolában szerzett szellemi értékeket. Növénydeke volt a Kollégiumnak az a Popescu is, aki annak idején Szabolcska Mihály-nak volt a dárás diákja és holmijainak gondja viselője. Ez a Popescu a világháború után román államtitkár lett.

Veress István a jövő összejövetelen folytatja előadását.

Halottak napját az idén november 3-án tartják meg

Mivel az idén november 2-ika vasárnapra esik, a halottak napját a katolikus egyház november 3-án, hétfőn fogja megülni. Az elhunyt lelkéért végezni szokott s a halottak napját megelőző esti ajátogatásot vasárnap, november hó 2-án este tartják meg a templomokban, ekkor lesz a temetők kivilágítása is.

Bodroghelyen temelik el a halálragzóit Vilky Bertalan debreceni orvostanhallgatót

Városszerte mély megdöbbenést keltett az a tragikus szerencsétlenség, melynek áldozata lett Vilky Bertalan 19 éves fiatalember, II. éves orvostanhallgató. A fiatalember, mint megtörtük, Simonyi út 11. szám alatt levő lakásáról átszaladva a másik oldalra, a Nagyerdőről a Péterfia uca felé robogó villamosra akart felugrani, megcsúszott és olyan szerencsétlenül zuhant vissza, hogy a pótkocsi keresztül ment rajta és kilenc méteren a védődeszka alatt görgetve súlyos sérüléseket okozott. Medenceontöréssel, borzalmas fejsérüléssel és belsővérzéssel szállították a sebészeti klinikára, ahol nem sokára meghalt.

Vilky Bertalan édesatyját, aki Bodroghely református lelképásztor, táviratilag értesítették és a megdöbbenőt szerencsétlenség áldozatává lett fiatalember szülei szerdán reggel Debrecenbe utaztak, hogy Vilky Bertalan végtisztességtételéről intézkedjenek. A mélyen lesújtott szülők hazaszállították gyermekük holttestét és Bodroghelyen pénteken temették el. A Simonyi úti lakásban levő tárgyait, könyveit, jegyzeteit magukhoz vették és még a szerda déli vonattal visszautaztak Bodroghelyre.

METEOR MOZGO műsora:

Ma 5, 7, 9 órakor utoljára!
A postamester
Csak felnőttek részére!
Szombaton: „A láthatatlan ember“

Önkéntes urak!

egyenruhájukat készíttessék saját anyagraktárából. GAÁL MIHÁLY egyenruha szabósága Attila tér 5. Görög templom mellett.

Értéket tesz szekrényébe,
ha ruhaanyagát
Kőrösi cégnél szerzi be
közvetlen import férfi szövetekben és vászonáruban
PIAC U. 38. TELEFON: 19-11.

1942. Rádiók

összes típusai egy évi részleteire kaphatók

Nánassy Lajos
rádió és villamossági üzletében PIAC U. 85.

Telefon 30-87.

Telefon 30-87.

Végre meg kell szüntetni a villamos-mizériákat

Kaptuk és közzéjük a következő sorokat:

Igen tisztelt Szerkesztő Úr! Csaknem egy esztendeje vagyok havi bérlő a Debreceni Helyi Vasúton és azóta figyelem azokat a páratlan állapotokat, amelyek ezt az intézményt olyan szomorúan jellemzik, mint a meg-nagyobbodott ország testvérintézményeit tudtommal sehol e hazában. Amíg csak elszórtan adódtak mizériákról volt szó, addig Debrecen bámulatosán türelmes utazó közönségének állásponjtára helyezkedtem magam is. Most azonban, hogy ez a közönség egyidő óta a testi épségét, sőt nem egy esetben az életét viszi a vásárra, amikor kénytelen-kelletlen villamosra szorul, azt hiszem, ennek a közönségnek az érdekét szolgálom, ha szót emelek azokkal az anomáliákkal szemben, melyek erre a DHV-ra már az érdektelenség figyelmét is felhívják.

A legutóbbi szerencsétlenség megtörténte óta — amikor a villamos letárolástól elütötte a vezetőket javító szerelőt, aki azóta behalt sérüléseibe — még nem mul el 24 óra és íme, tegnap délelőtt szünet egyidőben újból két ízben remekelt ez az intézmény: az egyik villamos vezetője nekibajtott a pallagi villamos pótkocsijának, melyet a sínékből kidobott, egy megállóval odébb pedig egy másik villamos egy egyetemi hallgatót gázolt halálra. Az előbbi esetben nyilvánvalóan a kocsi-vezető volt a hibás, a másik tragikus eset — a lapok szerint — vigyázatlanság következménye volt. Az utóbbi időkben előfordult sorozatos szerencsétlenségeket azonban talán mégsem mind a közönség könyelműsége okozta. Hiszen ennek a közönségnek a túlnyomó többsége teljes tudatában van annak, hogy fejelemzetlenségének elsősorban ő maga lehet az áldozata. Azt meg mégsem lehet feltételezni, hogy valaki az öngyilkosságnak olyan kegyetlen fajával akar az örökkévalóság csendes honába költözni, amilyen a villamos által való elgázolással. Nem! Itt egyéb tényezők intézik el a ma már kissé megrendült biztonság-érzettel utazó halandók sorsát.

Ott vannak például a kanyarok, főképpen pedig a városi fűrdő és a klinikai telep, meg az egyetemi központi épület utáni kanyar: a villamos motorja ezeken a helyeken adja ki teljes sebességét az ide-oda dülöngélő utasok rémületére. Pedig ez a motor tudhatná, hogy a HEV is ráfizet, ha a kocsit kiugratja a sínékből, még akkor is, ha ez a művelete az utasra nézve nem jár komolyabb következményekkel. De ott van a menetidő pontos betartásának kényszere is: ez az oka annak, hogy a kalauz (hála Istennek, nem mindegyik!) a végállomásokra érkezve nem éppen udvariasan nosztogolja az utazni merészleket a minél gyorsabb ki- és beszállásra, amit utóvégre még el lehetne viselni, hiszen szegény be akarja hozni a nem saját hibájából származó késést. De az aztán egyenesen felháborító, hogy ilyen buzgólkodása közben nem törődik azzal, hogy a megállóban 10—12 ember az első kocsi végén, a pótkocsi előtt felszállásra készen és ezek közül 4—5 lemarad, mert közben már elindította a nem is megtelt kocsit. Hogy mennyire fejelemzett a debreceni közönség, éppen az a körülmény illusztrálja beszédesen, hogy a lemaradt egyetemi hallgatók nem is kísérelték meg a menetben levő kocsi-ra a

felszállást, hanem megadva magukat sorsuknak várták a következő villamost. Négy nappal ezelőtt történt ez a központi egyetem előtti megállóban és mindennap megtörténik a vasúti állomásonál, különösen az esti órákban vonatérkezéskor. Itt esett meg a sorok írójával a minap, hogy amikor a kalauz az idő előtti indítás veszélyeire figyelmeztetni bátor volt, ezt a kérdést kapta felelet gyanánt: „Történt valami baja az úrnak? Ugye nem?” Következésképpen (folytathatta volna) mit ártja bele magát az én dolgomba? De itt a lévés! Elsősorban a közönség dolga, hogy rendben menjen minden, mert azt már csak mégsem vitathatja a HEV derék alkalmazottja, hogy ő és a villamos van a közönségért és nem az utóbbi a HEV szép hasznáért!

De menjünk tovább! A jobbrahajtás bevezetése óta a mai napig össze-vissza történik az utasok le- és felszállása. Csak egy példát hozok. A Nagyerdő felé haladó kocsi a Kosuth uca sarkán a le- és felszállás a helyesen — a menetirány baloldali történik (de nem következetesen, pedig ott van a járdaszíj!), míg ellenben visszafelé jövet a Kistemplomnál az úttesten kell fel- és leszállni, arra haladó kerékpárosok jóvoltára bízva testi épségünket, a járdaszíjra leszállni azonban tilos: nem felel meg a menetiránynak, pedig, ugye, mégis csak biztonságosabb volna. Aztán bátor vagyok utalni arra a teljesen lehetetlen esetre, amely nemrégiben fordult elő az esti órákban egy szerencsétlenségéből (villamosszerencsétlenség!) kifolyólag, amikor is a HEV egyszerűen visszatért a balra hajtás korszakába, óh nem a saját anyagi érdekeit, hanem a forgalom zavartalan lebonyolítását tartva szembe előtt. A szegény vidéki kocsi-szabálytalan hajtás esetében rögtön lesújt a büntetés (helyesen, mert hát rend a lelke mindennek), a HEV kocsijai ellenben nyugodtan hajtának balra és viszik végbe a gyalog és villamoson közlekedők idegeinek felbomlását. Mert ugyebár mégis csak az idegeire megy a ma különben is száz meg száz okból már ideges embernek, ha azt látja, hogy a jobboldali közlekedés idején mindenki engedelmessékedik a „jobbra hajtás” szabályainak, csak — persze adott esetben, de semmiképp sem menthetően — a villamos nem.

Tetézi aztán a bajokat és eddig is sok kárt és kint okozott a megálló-helyek igazán korszerű és a „jobbra hajtás” követelményeinek megfelelő elhelyezése. Ez lehet a HEV legfőbb büszkesége! A szegény, agyonhajszolt és sokszor bizony végleg kimerült kalauz, aki a HEV díszöségére eddig is csak a kocsi-szabályhoz, sebes vágatások közepette a végállomások előtt, jegyosztogatás közben egy-egy megálló előtt mérföldes léptekkel iparkodik idejében kikerülni a hátsó peronra, hogy a jobb vagy baloldalon kinyílhassa vagy lecsukhassa azt az ajtót, amely az illető megállóban éppen esedékes. Hogy ilyen áldatlan viszonyok a közönség soraiból a jövőben is nem egy áldozatot fognak követelni, mindenki világosan látja — a HEV kivételével.

Nem akarok hosszadalmas lenni, pedig ott vannak még a múlt hideg napokban is nyitvahagyott ablakok, az esős időben még a Ferenc József út megálló előtt is díszelő sártenger, a kíméletlen és zökkenésmentes kocsi-indítás és megállítás, a fedett váróhelyiségek egy részének nyilván a balra hajtás iránti kegyelemből a régebbi helyen való meghagyása, meg sok más feltűnő és bántó mozzanat. Ma, amikor mindenki áldozatot hoz, súlyosakat, de türelmessel: hozza meg a HEV is — a kötelességet! Ha mindjárt a síneknek legalább az állomás és egyetem közti fónalon részben történő áthelyezéséről van is szó! Mert, ismétlem: a város polgárainak a HEV-vel szemben az a szilárd meggyőződése, hogy a HEV van a közönségért

és nem fordítva!

Jelen sorok írója, de meg Debrecen összlakossága is feszült figyelemmel várja a megfelelő intézkedések legsürgösebb életbe lépését. Epedig abban az irányban, hogy azok a mizériák, amelyekkel a HEV napról napra gyöttri alkalmazottait és az utazóközönséget, a nagyon sokszor heringek módjára összezsúfolt közönséget, melyet ilyenkor két kalauz is lökdös, a HEV önzetlenségét és közönségszeretetét bizonyítandó, végre valahára

megszűnjenek és a város apraja-nagyjának ne azzal a nem vigasztaló kétségvel lelkében kelljen villamosra ülnie, hogy vajjon épkezláb éri-e el a sors kegyetlen akarata folytán magára vállalt utazásának célját.

Igen tisztelt Szerkesztő Úrnak so-raim szíves közléséért hálás köszönetet mondva, maradok őszinte tisztelettel és nagyrabecsüléssel:

Egyetemi tanár.

A román börtön titkai tárultak fel egy bírósági tárgyaláson

A nagyboesköi lelkész és társainak kivallatása

A román megszállás utolsó határszéli községeiben kibírhatatlan volt a hatósági terror. Faulhalter János nagyboesköi lelkészt tíz társával együtt a maramarosi román megszálló hatóságok a hadbírósi börtönbe vetették és a román állam elleni összeesküvés címén indítottak vizsgálatot ellene. Azzal vádolták őket, hogy összeköttetésben állottak a trianoni határon túli magyarokkal, levelet, sőt dinamitpatronokat kaptak Magyarországról. A vádból egy szó sem volt igaz. A vád koronatanúja, egy Müller Antal nevű vasutas, egyidejűleg maga is letartóztatásban volt. Müller Antal azt mondotta jegyzőkönyvébe, hogy a leveleket ő adta át a plébánosnak, társainak pedig ugyancsak ő adta át a dinamitpatronot.

A plébános és társai nyolc hónapig szilárdították a hadbírósi börtönben, amikor azután a bécsi döntés kiszabadította őket. Vádlói eltűntek, de itt maradt Müller Antal, aki ellen hamis tanúzás címén feljelentést tettek. Müller Antalt a magyar hatóságok le is tartóztatták.

A maramarosszigeti törvényszék előtt a feljelentők megdöbbenő részleteket mondtak el a román esendőség vallatási módszereiről. Megrázóan eszteltek a szenvedéseket, amelyeken keresztülmentek.

A vallatás válogatott kínzások között folyt: villanyáramot vezettek testükbe, sősheringgel etették őket, azután nem adtak ivóvizet. Naponta 8—10 órára kikötötték a vádlottakat.

Müller Antal azzal védekezett a bíróság előtt, hogy őt is hasonló módon kínozták meg, lelki ellenállása megtört és ezért írt alá mindent, amit elébe tettek. Faulhalter plébános a törvényszék előtt mentő vallomást tett Müller Antal mellett. Elmondotta, hogy a vasutast is kikötötték volük együtt, a szembesítés során pedig Müller szajkó módjára mondta el terhelő vallomását: bizonyosan kioktatták rá.

A többi feljelentő már nem volt ilyen lovagias Müllerrel szemben. Azt állították, hogy Müller nem látszott ütések nyomai. Kikötve is csak egészen rövid ideig volt velük együtt, inkább a látszat kedvéért — később szabadlábra is helyezték.

A maramarosszigeti törvényszék Müller Antalt egyévi fegyházbüntetésre ítélte. Fellebbezés folytán került az ügy a nagyváradi tábla elé. A fellebbezési bíróság bizonyítékok hiányában felmentette Müller Antalt a vád és következményei alól.

Az ítélet ellen a tábla főügyész a Kuriahoz fellebbezett.

Ádor Zoltán az ezévi jogászelnök

A Jogász Ifjúsági Egyesület tisztújító közgyűlése — Dr Zachár Gyula tanárnak, dékán a közpályák mal állapotáról

A Jogász Ifjúsági Egyesület tegnap délelőtt tartotta tisztújító közgyűlését a Központi egyetem tantermében. Az ülésen megjelent dr Zachár Gyula, az ülésen megjelent tanárnak, valamint a jog- és államtudományi kar ezévi dékánja, az egyesület tanárnak, valamint a jogászifjúság teljes számban.

Ádor Zoltán aelnök üdvözölte a dékánt és a megjelenteket és a távollevő Székely László jogászelnök nevében megnyitotta a tisztújító közgyűlést.

Tóth Árpád személyes ügyben szólalt fel napirend előtt, majd Sarkadi Kesztyűs Kornél főjegyző olvasta fel a mul. ülése jegyzőkönyvét. Székely László jelentését Ádor Zoltán olvasta fel a múlt évről, amelyben munkáról és közszenetet mondott dr Szádeczky-Kardoss Tibornak, a jog- és államtudományi kar dékánjának, aki mindenkor segítségére volt a jogászifjúságnak. Ugyancsak köszönetet mondott dr Zachár Gyula professzornak, aki a szeminárium, továbbképző munkában támogatta a jogászifjúság tagjait.

Zöld László a számvizsgáló bizottság jelentését olvasta fel, majd ennek elfogadása után megadták a tavalyi tisztikarnak a felmentést. Ezután került sor a tisztújításra.

Dr Zachár Gyula dékán vette át az elnöklést és diplomatikus vezetésével sikerült levezetni, kisebb harc után a választást. Ennek eredménye: jogászelnök: Ádor Zoltán, aelnök: Tóth Árpád és Pásztor József, főtitkár: Kulln Imre, főjegyző: Bornemissza Endre, vizsgálati bizottság elnöke: Arday Aladár, főpénztáros: Cseke Elemér, titkár: Tikos István, pénztáros: Kulcsár Sándor, háznagy, Dobos Endre, könyvtáros, Reke Barna, jegyző: Adorján Béla, főel- lenőr: Szabó Ferenc, ellenőr: Andorkó László. Dr Zachár Gyula üdvözölte az új tisztikart. Hangoztatta, hogy az egyetemen belül és kívül egyaránt fejtsen ki munkát az új tisztikar és az ezévi-

let minden tagja, mert nemcsak a jogász- önképzés, hanem a társadalmi tevékenység is fontos. A továbbiakban a következőket mondotta:

— Azt mondják, hogy nehéz időköt élünk. Ez igaz, azonban a jogászifjúság számára ezek az idők tele vannak szép kilátásokkal, reménnyel. Amikor első előadásomat tartottam az egyetemen, nem tudtam teljes meggyőződéssel biztatni hallgatóimat, hogy tanuljanak, dolgozzanak, hiszen az életbe lépés nem volt lehetőségük az elhelyezkedésre. Ma ellenben más a helyzet. — A belügyminiszter épp a legutóbb adott ki rendeletet arról, hogy senkinek sem szabad nyugalomba vonulnia, amíg munkaképes. Ez mutat rá a legjobban, hogy milyen tisztviselőháló van. Ma már csak egy kérvényt kell benyújtani, ezt személyes tapasztalatból és a hozzá- zám jövök sraiból hallom, és az ille- tő megkapja az állást, akár a bíróságról, akár a közigazgatásról van szó.

— Most már meg is lehet az ambíció a tanulás terén is, lehet tanulni, iparkodni. De nem igaz az, hogy „akinek az Isten hivatalát adott, ad ésszt is hozzá”, hanem mindenkinek magának kell fel- készülnie erre. Tessék munkálkodni ebben az irányban, nemcsak a magunk, hanem a haza javára is.

Dr Zachár Gyula dékán beszéde után Ádor Zoltán jogászelnök ismertette az egyesület új tisztikarának célkitűzéseit. Ezek: az ifjúság nevelésének megadása, otthon nyújtása az vidéki ifjúságnak, a szokásos reprezentatív és ezen felül pedig a kulturális munka folyta- tása. Az egyesület minden tagjának segítségét és támogatását kérte, mert csak ezzel érhető el komoly eredmény.

A Jogász Ifjúsági Egyesület közgyűlése után a Diákjelölti Bizottságban helyettesítő joghallgató személyének kijelölése következett. Rendes tagnak Bornemissza Endrét, póttagnak pedig Molnár Lászlót választották meg.

Sok száz megelégedett
rendelőre hivatkozik BOLLA

Az igazán jól öltözködő
urak szabója.

Sényei Oláh István: „Horgászó” című képét megvásárolta a Fővárosi Múzeum

Regelő múlt

VENDÉGSZERETET ÉS POLGÁRJOG

A hagyományos magyar vendégszeretet nem volt pusztán szöveg a régi nemes Debrecen városában. Ennek nyomát megtaláljuk az elsárgult, többszázéves okiratokban, amelyek arról tanuskodnak, hogy a tatárdúlaskor, török hódoltság során, kuruc és labanc vetélkedések idején biztonságot kereső vidéki nép ideiglenes, vagy állandó tartózkodásra sereggestül tódult Debrecenbe. Az ellenség által megsanyargatott vidékieket a város tisztas tanácsa szeretettel befogadta és a vendégszeretettel minden jelével elhalmozta, sőt a maga kárára becsülettel meg is védte. Mert gyakran megtörtént, hogy Debrecen azért támadta meg az ellenség, hogy a menekülteket adja ki, de a tanács inkább vállalta a legterhebb megarcólást, semmint egyetlen idekerült vidékieknek a haja szálát meggömböltetni engedte volna.

Amde a város vendégszeretete, hogy a menekülőket megvédte, még nem jelentette azt, hogy polgári jogot is adott vele. Ezt nem lehetett olyan könnyen megszerezni. Debreceni polgárnak lenni nagy dicsőség volt, amelyre a legtökéletesebb emberi tulajdonságokkal kellett bírni annak, aki az okleveles polgárok sorába kívánkozott beiratkozni.

A város megkülönböztette a lakosokat, polgárokat, valamint a jobbgyókat. Lakos lehetett az, aki bejelentette, hogy itt akar élni és a beiratkozásért 33 dénárt befizetett. A polgárok közé azt vették be, aki egyéni értéke szerint alkalmasnak találtatott és nagyobb adózásra és a teherviselésre anyagi körülményeivel megfelelt. Ezeknek is a szokásos 33 dénárt kellett lefizetni és a város főbírája előtt a hűség fogadalmat letenni. A jobbgyó a határterületen bírt földet elhatározott és dézsmát fizetett a város javára.

Az okleveles polgár nemcsak a város területén élvezett kiváltságokat, mint pl. ingatlan, házat akadálytalanul szerezhetett, ha kereskedő, vagy iparos volt, a céhekbe felvételtelhetette magát, a vásárokon árusíthatott, hanem a királyok és fejedelmek által adott kiváltságok alapján az ország és a külföld bármely részébe járhatott-kelhetett és kereskedéssel foglalkozhatott, árusíthatott.

A polgári oklevél igen becses okirat volt, amely arra is feljogosította tulajdonosát, hogy a városi kis- és nagytanácsba taggá válasszák. Összesen 66 tag került így be a városházára, akik közül 12 esküdtet és a főbíró is kismélték. Természetesen e tisztségekre is csak a rendkívüli képességgel és jártassággal, erkölcsi alappal bíró egyének választottak meg. A régi jegyzőkönyvek szerint nem volt megkülönböztetés tekintetben, hogy az illetők Debrecenben, vagy idegenben születtek. Mindig az egyént bírálták el. Ha a mértéket megütötte jellem, tudás és teherviselő képesség dolgában, akkor minden út megnyílt számára, hogy a református republikaiban a legbecsültebb és tiszteltettség vezető szerepet elnyerhesse. A szellem, amely egykor a debreceni közéletet betöltötte, az idegenből jött embert is átalakította. — Tehetségtelen akarnokok soha sem jutottak szerephez, mert a józan debreceni gondolkodás feltörekvő útjokban idejekorán megállította őket. (b. s.)

Beláthatatlan hadizsákmány között vonulnak előre Moszkva felé a német gyalogosok.

A forradalom alatti magatartásáért kapta a Nemzetvédelmi Keresztet dr. Mitrovics Gyula egyetemi tanár

„Napokon át jártunk az akasztófa árnyékában”

A kormányzói magas kitüntetés mindig érdemet jutalmaz. Most, amikor ezek kapják meg hűsz, huszonnégy esztendővel ezelőtti tevékenységükért a magas kitüntetést, ezek és ezek állanak a magyar közvélemény előtt és a nyilvánosságra kerül, hogy a névtelen hősök miként voltak helytálló, igaz magyarok. Katonák és polgári egyének, ifjak és öregek, nők és férfiak jutnak ehhez a szép kitüntetéshez és minden kitüntetés mögött egy kis életregény húzódik meg, mely regény nagyon könnyen kanyarodhatott volna a drámai útra...

Dr. Mitrovics Gyula.

Igy könnyen drámai végű lehetett volna a dr. Mitrovics Gyula közel negyedszázaddal ezelőtti szereplése is. Mitrovics Gyula a forradalom alatti időkben Debrecenben szenvedte végig a súlyos időköt és igen nehéz beosztásban, az egyetemi internátus vezetésében tevékenykedett. Hogy akkor mit jelentett internátust vezetni, nem nehéz visszaemlékezni rá, hiszen a megélhetés, anyagihiány éppen ezekben az időkben érte el azt a fokot, amire azt mondjuk: ennél többet már nem lehet elviselni.

Itt érte a forradalom és az azt követő megröböltató idők sodra. Különösen az 1919 tavaszán fel-lépő vörös uralom vált elviselhetetlenné, amikor hűsvét hetében a románok előretörték, a székely hadosztály nem vállalt közösséget a vörösök uralmával és Kun Béla, Szamuely Tibor és a többi vörös vezér utolsó erőfeszítéssel és terrortal próbálták még uralmon maradni. Debrecenben is szerepet vettek a vörös vezetők, itt is volt gyűlés, itt is keresték a szótban buj-

káló ellenforradalmi fehéreket, hiszen alig pár nappal a románok bevonulása előtt, a debreceni ellenforradalom után még egy próbát tett a vörös diktatúra a hajdú központban, de sikertelenül. Halált, akasztókat ígértek mindenkinek, gyanús volt, aki élt és így érthető, hogy az egyetemi tanári kar sem volt valami gráta persona a vörösök előtt.

De beszéljen néhány mondattal maga Mitrovics professzor ezekről az időről:

— Mit mondjak, — mosolyog kedvesen, — nagyon nehéz azokról a dolgokról nyilatkozni, beszélni, melyek régen voltak és úgy suhan-tak el fölöttünk, hogy ma is azt mondhatjuk csupán: hála Istennek, hogy már vége van. En nem katonai szolgálatom jutalmául kaptam a Kormányzó Ur kezét jelentő kitüntetést. Az Úristen úgy engem, mint a családomat megöröszített attól, hogy az első világháborúban személyesen vegyünk részt. Itthon teljesítettem a kötelességem. Ellenben mikor jött a forradalom, majd a vörös uralom, akkor léptem én is munkába a debreceni ellenforradalom embereivel. Nehéz és kényes beosztásom volt akkor egyetemi tanári állásom mellett, mert az egyetemi internátus ügyeit vezettem. Itt az egyetemi hallgatók nagy része haretérről, a távoli országokból hazajött ifjak, katonaviseltek serege volt, akik természetesen már katonai működésük, multjuk után sem néztek szívesen azt, amit a forradalom művelt az országban. Kezdet-től fogva szervezkedtek, melyről én is tudtam természetesen. Nagy mennyiségben halmoztak fel fegyvereket és minden pillanatban készen voltunk arra, hogy ezeket a fegyvereket használjuk is. Én, mint az intézmény vezetője természetesen ott voltam mindenben és mikor a bécsi vörös századok megérkeztek hűsvét hetében Debrecenbe, nagyon meleg napok előtt állottunk. Különösen élezte a helyzetet az, hogy ekkor már minden olyan üzemből, hivatalból, intézményből, melytől tartottak a vörösök, bizalmi embereket tartottak. Így nálunk például a fűtő volt a bizalmijuk, aki ott lakott az internátusban és mindenről jelentéseket is adott illetékes feletteseinek. Mondhatom, hogy akkor valahányan az akasztófa alatt éreztük magunkat, mert minden percben készen voltunk arra, hogy szervezkedésünknek nagy ára lesz. Napokon át való-sággal az akasztófa árnyékában jártunk. A körülmények megmen-

tettek bennünket s én így kerültem a Nemzetvédelmi Kereszt kitüntetésébe közé. Ha ma kellene, ma is ezt tenném, mert egyetlen út volt, melyen járhattunk, mely a szebb életet jelenthette azokban a zavaros és elszántan nehéz időkben. Majd a forradalom utáni tisztulásban tevékenykedtem.

Mitrovics Gyula egyetemi tanár, aki nemzedékeket nevelt fel, mint a debreceni egyetemi tanára, aki világeletemben a szépet, a jót, a nemeset nézte, akinek minden buzgalma az volt, hogy az embereket a szép ismeretere és a jó megbecsülésre tanítsa, aki papi és tanári pályára készülő ifjaknak volt a mestere, aki könyveiben, esztétikai műveiben a föllegek feletti képeknek, a szépek meglátásaiban élte emberileg kiegyensúlyozott nemes életét, volt egy kora, volt egy ideje, amikor fegyverek, puskák és kézigranátók közelében élt, de az akasztófa állandó árnyékában is az volt a gondja, az volt minden munkájának összessége, hogy ezek a fegyverek kellő időben jól működjenek, mert a hazának jól működő, zavarokat elpusztító, tisztulást teremtő fegyverekre és fegyverviselőkre volt szüksége...

Hirdelmény a hadfelszerelési adóról

Közhírré teszi a városi adóhivatal, hogy a hadfelszerelési adóról szóló 5290—1941. M. E. számú rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 2400—1941. P. M. számú rendelet szerint hadfelszerelési adót mindazok a természetes és jogi személyek tartoznak fizetni, akik a földadóról, házadóról, kereseti adóról, társulati és tantiemadóról, társulati vagyonadóról vagy a jövedelem- és vagyonadóról szóló rendelkezések alapján ezeknek az adóknak alanyai:

A hadfelszerelési adó alapját képezi a földadó, házadó, általános kereseti adó, alkalmazottak kereseti adója, társulati és tantiemadó, társulati vagyonadó, jövedelem-vagyonadó, a külföldön jövedelemadó, az alkalmazottak és tatiem élvezők különadója, a rendkívüli pótlékok, a kincstári pótlék és a beruházási pótlék, továbbá a nyilvános betegápolási és gyermekgondozási pótladó, rokkantellátási adó és a nép és családvédelmi adó.

Az adóalapra biztosított állandó adómentesség a hadfelszerelési adóra is kiterjed, az ideiglenes adómentesség azonban — a földadóra engedélyezett ideiglenes adómentesség kivételével — a hadfelszerelési adó alól nem mentesíti az adózót.

A hadfelszerelési adó kivételkésése 10 százalék és kikerekített összegben kell kivetni olyképpen, hogy a félfillérenél kisebb töredéket el kell hagyni, a félfillérenél nagyobb töredéket pedig egész fillérré kell kikerekíteni.

A kivetés alapjául szolgáló adók összegében bármely okból bekövetkező törvényes változtatása vagy törlése esetében az ezek alapján kivett hadfelszerelési adó is megfelelően hivataltól kiigazítandó, illetve törölnendő. Az épületalakításokkal kapcsolatban engedélyezett adókedvezmény címén törölt házadói és rendkívüli pótlék után hadfelszerelési adó nem törölhető.

Az alkalmazottak kereseti adója és ennek állami pótlékai és járuléka, valamint az alkalmazottak és tatiem élvezők különadója után járó hadfelszerelési adót a munkaadó köteles a munkabérből, kifizetett szolgálati illetményből vagy tantiemből szavatosság mellett levonni és az alapadókkal egyidejűleg a városi adópénztárba beszedtetni. A hadfelszerelési adó fel-tüntetésére az „Illetmény jegyzék” 21. rovatában használandó fel. Szolgálati és munkabérvizonyból származó jövedelem után csak folyó évi október 1-én vagy ezután esedékes illetmények után vehető ki a hadfelszerelési adó. Városi adóhivatal.

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debreceen, József kir. herceg uca 1. szám;
Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás).
Éjjel 27-89. — Előfizetési árak havonta
3— pengő, negyedévenként 8-70 pengő.
Ára hetekönként 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata okt.
11-én reggel 8-tól 18-án reggel 8-ig:
„Kossuth”, Plac u. 26., tel.: 29.56. —
„Magyar korona”, Kálvin-tér 15. tel.:
16-06. „Arany János”, Csapó u. 66.
tel.: 11-78. „Hungária”, Vargakert,
Szoboszlai út 4. f. tel.: 28-25.

Levél

Ködös, szomorú, ősz hajnalon
Irom e lapot, Drága Angyalom.
Fölöttem súlyos gépek zúgnak el,
Bombadőreire ágyúzó felel,
Acélbogárcák özöne suhan:
A levegőnek ezer hangja van.
Ha támadásra készül csapatunk,
A bolsiknak ma új leckét adunk!
Ha látád, Drágám, íjedt arcukat,
Mikor gyáván megadják magukat,
Kacagnál, tudom, Te is egy nagyot,
Mint én nevetek, ha rá gondolkodok.
De gondolataim Hozzád suhannak:
Látom környékét békés kis lakunknak,
A kis kertet, a sok szép rózsafát.
Te vagy közöttük a legszebb virág! —
S a szép virágnak bimbója is van,
Óledben játszik egyetlen fiam!
Csókold helyettem, Edes Angyalom,
Csókold ezerszer, szeretve, nagyon.
És mondd, hogy Apa küldi czekeit,
Ki téged, kicsim, oly nagyon szeret.
S ki nemsokára bizton hazajön:
Oh, Kisfiam, az lesz majd az öröm!
Visszajövünk mind, akik itt vagyunk
És felragyog végre a mi nappalunk:
Mienk lesz a föld, „mely életet és takar”
Szabad és nagy lesz újra a magyar!
POLÁNYI LAJOS.

— Október 19-én, vasárnap füst-
nélküli nap! Egy napi dohány-
szükségletét adja harcoló honvé-
dúcnak!

— Pénteken délután adják át
dr. Hüttl Tivadarnak a kormány-
zói kitüntetést. Dr. Hüttl Tivadar
az elmúlt hetekben kapta meg a
Magyar Erdemrend Középkereszt-
jét, amelyet holnap délután öt óra-
kor, az egyetlen tanács ülése előtt
nyújt át D. dr. Kállay Kálmán
rektor ünnepélyes keretek között a
kitüntetettnek. Dr. Hüttl Tivadart
egyébként kitüntetése alkalmából
ünnepelte az orvoskar professzor-
rainak első kari ülése is.

— Ravasz László püspök két nap-
ot a Délvidéken töltött, ahol a
Bukovinából hazatelepült széke-
lyeket látogatta meg.

— Debreceni postások a Vörös-
keresztért. A magyar posta alkal-
mazottainak hazafias érzületére
mutat, hogy a Debrecenben rendezett
Vöröskereszt napokn teljesít-
tett adományokon felül még külön
házi gyűjtés keretében is szép ösz-
szeggel gyarapították a nemes cél-
ra befolyt összeget. Így a debre-
ceni postaigazgatóság személyze-
te 209 P-t, a Postás Sport Egyesü-
let helyi csoportja 30 P-t, a Posta
Jogász- és Mérnök Egyesület helyi
csoportja 50 P-t és a debreceni
2. sz. postahivatal személyzele 78.30
pengőt juttatott a külön gyűjtés
keretében a Vöröskereszt javára.
Összesen: 367.30 pengő.

— Lengyelbúndákat, téllkabátokat
velelősséggel tisztít Koncz. Péterfia 30.
Szentanna 12.

— Hlatky Endre, Nagyvárad város
főispánja vasárnap előadást tart a
nagyváradai Ipartestület kultúrestjén
Széchenyi Istvánról.

— Halálra ítélték Aziz el Mazri
pasát, Egyiptom volt vezérkari fő-
nökét, aki júniusban katonai rep-
ülőgépen akart megszökni Egyip-
tomból, ez azonban nem sikerült.

— Az angol kormány első ízben
nevezett ki női diplomatát. Viske-
man Erzsébet asszonyt a berni
brit sajtóattasé helyettesévé ne-
vezték ki.

FRICK LAJOS

műköszörüs és finom acéláru szaküzlete
a régi helyén

Ferencz J. út 27. sz. alatt van

Városházával szemben.

Finom acéláruk nagy választékban.

Élezesek, javítások felelőség mellett.

Aki az akasztófára vágott

Szerelmi bánatában betörést követett el, hogy statáriális bíróság elé
kerülve halálra ítélték

Különös ügyben fejezte be a nyomozást a nagyceserei csendőrség. Zsendovics József nagyceserei kastélyában betörő járt, aki összeesomagolta az ezüstműveket, ruhákat, cipőket, téli kabátot, majd lefeküdt, kipihente magát, jól evett, ivott és úgy hagyta el a kastélyt.

A csendőrség elfogta a tolvajt Pintye Erzsébet budapesti szobaleány személyében, aki beismerő vallomást tett. A zsákmány egy részét sikerült megtalálni, de több értéket eladott Budapesten a Teleki téri piacon. Kihallgatása során elmondta, hogy Budapestről jött Debrecenbe rokon látogatásra. Nagyon elkéseredett állapotban volt és arra határozta magát, hogy betörést követ el az éjszakai órákban, hogy majd rögtönítelő bíróság elé kerüljön és akasztófára ítélték. A kastély ablakát betörte és bemászott az egyik szoba-

ba. Eszrevette, hogy a tulajdonos éppen csomagol és utazni készül. Megbújva várta míg elhagyta a kastélyt és azután kezdett az értékek összeszedéséhez. Nem volt a kastélyban senki lefeküdt, jól ki-
aludta magát, evett is és csak azután indult el másnap, hogy a debreceni zálogházban elhelyezze az ezüstműveket. Budapestre ment, ott a pénzt elköltötte.

A leány valószínűleg szerelmi bánatában szánta el magát a betörésre, hogy ilyen módon a rögtönítelő bíróság elé állítsák. Az öngyilkosság helyett ezt a módot eszelte ki arra, hogy végezzen magával. Terve azonban nem sikerült, mert az elsőtétítési rendelkezéseket visszavonták már s amúgy sinos még 20 éves, tehát halálra nem ítéltették volna, bármennyire is törekedett a szerelmes szobaleány a halálos ítélet elérésére.

— Garai tánciskolájában (Varga 4.) ma, csütörtökön új táncanfolyam kezdődik.

— Páratlan gyilkosságot követtek el London környékén. Az áldozatot egy bombatölesérben helyezték el, hogy azt a látszatot keltsék, mintha légitámadás ölte volna meg.

— Átnyújtották Pétainnek a háború és az összeomlás miatt felelős egyének ügyében elkészített jelentést, amelyet külön erre a célra szervezett politikai törvényszék tárgyal.

— A Fülöp szigeteken levő amerikai csapatokat megerősítették. Már 60.000 főnyi legénység állomásozik a szigeteken.

— Halál vár arra, aki nem távolítja el a kukoricaszárakat a földdekről Szerbiában. Az ezt tartalmazó rendelet indokolása szerint a kukoricaföldeken kommunista bandák rejtőzködnek és ezért eltávolítása.

— Nyolc halottja van a Bordeaux ellen intézett légitámadásnak. Ezenkívül többeket megsebesítettek az október 11-re virradó éjszaka ledobott brit repülőbombák.

— Okirathamítás miatt került a debreceni törvényszék elé Aufferbern Béla ügynök, aki egy rendelkezésre oda-hamisított egy nevet, akit mint kezelt vontak később kérdőre. A bíróság 4 hónapi fogházra ítélte el az ügynököt.

— Nem tisztította a gyalogjúrót az elmúlt télen s nem homokozta fel a Budai Ézsaiás uca 4. számú ház előtt Dudás Gábor éjszakai őr, akit megbíztak vele és így okozója lett annak, hogy a sikos járdán eleszött egy asszony és lábát törte. Gondatlanságból okozott súlyos testisérts miatt a debreceni törvényszéken szerdán elítélték Dudást egyhónapi fogházra, de az ítélet végrehajtását felfüggesztették.

— Fényképek, keretek, amatőr munkák, fényképező gépek, filmek Szipál mesternél.

— Szeptemberben 217 angol polgár halt meg a német légitámadások következtében, a sebesültek száma 269.

— Budapesten tegnap már fél kilenckor kezdődött a tanítás a tankerületi főigazgató rendelkezése értelmében úgy az elemi, mint a középiskolákban.

— Az új iráni sajtó megfosztották hadsergőfóparancsnoki teendőitől és a csendőrség főparancsnoki tisztségét is elvették tőle.

— Mestervizsgára előkészítő Ipari köznevelési és gazdasági ismereti tanfolyam nyílik meg a városi ipariskolában. Az érdeklődőknek felvilágosítást nyújt a városi ipariskolák igazgatósága (Burgundia u. 1. sz.).

— Megkezdődött a Hortobágyon a libahúzás. Már többen ki is mentek vadászatra. A libák Norvégia és Oroszország felől húznak át Magyarországon dél felé és rendszerint a Hortobágy vizes területein megpihennek. A libák dandárja majd csak a hónap vége felé érkezik a Hortobágyra.

— A városi nőipariskolában előrelátólag november 1-től kezdődőleg nőszabók részére mesterképző tanfolyam nyílik meg. Az érdeklődőknek részletes felvilágosítást ad mindennap 12—1 óra között a városi nőipariskola igazgatósága (Burgundia u. 1. sz.).

— Lopják a kövér kacsát. Csordás Istvánné Szikszai uca 10. szám alatti lakosnak zárt baromfióljából az elmúlt éjszaka ismeretlen tettes ellopott két kövér kacsát 24 pengő értékben.

— Zsebtolvaj ellopta a pénztárcáját Varga Józsefné Agárdi uca 7. sz. alatti lakosnak egyik Kossuth ucai üzlet előtt, kihasználva az üzlet körül levő tumultust. A pénztárcában 41 pengő készpénz és fontos iratok voltak. A rendőrség nyomában van a tettesnek.

Rádió, 6 világmárka

60 típus között lehet választani 12 havi részletre is

Horváth Sándor

rádió, villamos szaküzletében, Hunyady u. 18. Telefon 17-57.

7. OLDAL.

Pedagógiai előadás a „Gönczy” Egyesületben

Nagy érdeklődéssel tartotta meg Molnár György tanító értékes előadását az új tantervrrel kapcsolatban.

Ertekezésének tengelye a népközske nevelő-oktató feladata. Foglalkozott az oktatás eszközeivel: a tanmenet órarend, vázlatkészítéssel. A tanítási órával, az új anyag feldolgozásával, a módszerrel és a tanító módszeres eljárásával, melyet a tanító szabadon választhat meg a kitűzött cél eléréséhez. A tanulók elbírálásánál — osztályozásánál — nem szabad szem előtt tévesztetni a célt, hogy a tanuló minden osztályt eredményesen elvégezzen, miáltal az életben való helytálláshoz megkapja az alapot. A tanterv és útmutatás a tankönyv használatát megengedi. Az olvasókönyv nélkülözhetetlen. A tanulók öntevékenységének kibontakozását segítik elő a népközske kapcsolatos szervezetek: cserkészcsapatok, ifj. vöröskereszt és az ifj. egyesületek...

Elengedhetetlen a tanító állandó továbbképzése: ahhoz, hogy tanítsunk, tudnunk kell, ahhoz, hogy neveljünk, lennünk kell valaminek. A továbbképzést szolgálják hivatalosan a pedagógiai szemináriumok, a továbbképző tanfolyamok és a tanügyi igazgatás egész lánca.

Az új tanterv a réginél realisabb, a nevelésre több gondot fordít. Az iskola feladatává teszi, hogy az ifjúságot a magyar nemzeti társadalom értékes tagjává nevelje, hogy magáévá tegye a független magyar állam eszményét, a magyar művelődés elsőbbségét a Kárpát-medencében és szolgálja a békét a különböző keresztény felekezetek között.

Ezt a hatalmas munkát a magyar tanító hivatott megalapozni és nagyrészt elvégezni. Örömmel végzi ezt a egyszerű és nehéz munkát, kéri azonban a nemzeti, keresztényi közösséget, hogy támogassa. Kéz a kézben haladjunk együtt a szebb, jobb, boldogabb Magyarország felé.

A nagyfelkészültségű előadás végzetével élénk vita indult meg, mely szintén a tanítói továbbképzést szolgálta.

E hó 20-án Molnár János tart előadást a „Gönczy”-ben.

— Schaff tánciskolájában, a Koronában az új tanfolyamra beiratások meg elfogadtatnak. Ma este öszzlánc.

— Aszmann Ferenc foloművész gyönyörű hortobágyi és debreceni felvételeiből díszes albumot állított össze. A gyűjteményt a debreceni idegenforgalmi hivatal elküldte a fővárosi idegenforgalmi hivatalnak, mert ez a Vidéki Városok Szövetsége kérésére elvállalta ezek idegenforgalmának budapesti képviselőletét. Az Aszmann-albumon kívül óriási méretű nagytáblákat is propaganda célra felhasználja az idegenforgalmi hivatal Budapestben. A debreceni idegenforgalmi hivatal igazgatója, Grassl Herbert kulturális, gazdasági, történelmi és hasonló vonatkozású adatokat is összeállított és elküldött Debrecenről.

— Szíria konzulátust állít fel Ankarában, abban az esetben, ha Törökország is elismeri a független szíriai kormányt.

— Vattay tánciskolájában november 4-én diákok részére táncanfolyam kezdődik. Kossuth 11.

— Népszámláló biztosok figyelmébe! A történelmi levéltár, mint az 1941. évi népszámlálás központi irodája, a visszatartott negyedrészt illetmények kifizetését megkezdte. Csobán Endre főlevéltáros ezúton szólítja fel az érdeklélt számláló biztosokat, hogy a városi levéltárban (városháza földszint 6. szoba) mielőbb jelentkezzenek. Kifizetési órák délelőtt 9—12 és délután 5—7 órák között.

— Hirdetmény. Értesitem a város közönségét, hogy a Kassa úti városi népfürdő nyitvatartását f. hó 15-ével megszünttettem. Polgármester.

— Sinen fog járni a pesti autobusz? A főváros közlekedési bizottsága az autobuszközlekedés korlátozásával foglalkozva megbeszélte annak lehetőségét, hogy az autobuszekat vas-kerekkel látják el és azok mint sínautobuszek járjanak. Az érdekes terv nagy feltűnést keltett.

B. OLDAL.

A villanymelegítőben halálra égett a csecsemő

Hirt adtunk annakidején arról, hogy a Hatvan uca Eisenberg József lakásán orvosi rendelésre villanymelegítőben kezelték Eisenberg Jánosnének csecsemőjét. A gyermek ápolásával Aszódi Erzsébet szülésznő volt megbízva. A melegítőre nem vigyázott eléggé és így történt, hogy a csecsemő égési sebeket szenvedett és meghalt.

A szülésznő ellen gondatlanságból okozott emberölés miatt indult meg az eljárás. A debreceni törvényszéken dr. Cs. Sebestyén György tanácsa tárgyalta az ügyet. A vádolt kijelentette, hogy ő nagyon kimerült, fáradt volt és valószínű, hogy a villanymelegítővel is baj volt, úgy történhetett a szerencsétlenség. A bíróság tekintettel az enyhítő körülményekre 40 pengő pénzbüntetésre ítélte el Aszódi Erzsébetet. Az ítélet jogerős.

Tartalékos tiszt bajtársaihoz intézett felhívást vitéz Szombathelyi Ferenc altábornagy, a honvédezerkari főnöke a Magyar Tartalékos Tisztek Lapja mostani számában. A lapban vitéz Náray Antal vezérkari ezredes érdekes leírását adja a honvédség északi hadszínterén vívott dicsőséges harcainak. A mindvégig érdekesítő és a tartalékos tisztek részére nélkülözhetetlen felhívás lap évi 3 pengőért megrendelhető a Vitézi Rend Zrínyi Csoportja 23.003 sz. postatakarékpénztári csekkaszámjára történő befizetés útján.

Az Azori és Verdefoki szigetekre erősítésül újabb portugál csapatok indultak el Lisszabonból.

Németségben kiosztották a ruhajegyeket. A pontszámukat 150-ról 120-ra szállították le és az érvényüket egy évről 16 hónapra meghosszabbították. A ruhajegyeket kiterjesztették olyan cikkekre is, melyeket eddig szabadon vásárolhattak.

A pomázi ásatásoknál honfoglalás kori emberi csontokat találtak. A szakértők szerint temetkezési helyet tártak fel.

A horvát hadsereg új vezérkari főnökévé a Poglavnik Laka Vladimir altábornagyot nevezték ki, aki eddig a szárföldi haderő főparancsnoka volt.

Guerillaháború van Sanghajban. A csunking kormány emberei egyre-másra terrortelekiényeket követelnek.

Száz hajótörött érkezett Lisszabonba. A gőzösöket német búvárhajók süllyesztették el.

A délvideki írók irodalmi társaságát és folyóiratát alapítanak a „Délvidéki szellem” címmel.

Öt és fél millió pengő irányzott elő a főváros jövő évi költségvetése keretében művészeti célokra. Ez összeg keretében a szokásos juttatásokon kívül alkalom lesz a Fővárosi Képtár kiépítésére és egyéb munkák között a Haldegyúti úton feltárt Mátyás király vadászaskatély maradványainak konzerválására.

Az Állattér jövő évi kiadásai egymillió pengő fölött vannak a főváros költségvetése szerint. Az állatok elhelyezése 300.000 pengőjébe került az elmúlt évben is a fővárosnak.

A kárpátjai „Jehova tanúi” szekta két vezetőjét internálták. Jencsó János és Vendei Pál bezáró lakosokon kívül, akik így az internálás sorsára jutottak, még nyolc bezáró lakost rendőri felügyelet alá helyeztek.

Algír Franciaország éléskamrája. Az éléskamrákban szüklődő Franciaországot északafrikai gyarmatai látják el éléskamrákkal. Algír föléleket és bort szállít nagy mennyiségben. Ma már azonban Algír bór- és szövetipara jövőre kivételre is dolgozik.

**Esernyőket
szaküzletben
Ernyőszalon
Plac utca 77.
Javítás — áthuzás**

16 búcsúlevelet írtak és egymás mellé akasztották fel magukat

Budapesten a Corvin szállóban, — mint megírtuk — kettős öngyilkosságot fedeztek fel. Bogáti Zoltán 26 éves géplakatos és özv. Váradi Gyuláné debreceni asszony a hajnali órákban a redőnyzsinórra felakasztották magukat és mire rájuk találtak, már mindketten halottak voltak.

Bogáti Zoltán négy nappal az öngyilkosság előtt szállt meg a szállodában özv. Váradi Gyulánéval, akit mint nővérét jelentett be. A négy nap alatt semmi gyanusítást nem észleltek rájuk, amiből végzetes tervükre lehetett volna következtetni. Idejük nagyrészt

szobájukban töltötték, ahol — mint a vizsgálat megállapította — leveleket írtak. Összesen 16 búcsúlevelet hagytak hátra részben a hatóságokhoz, részben hozzátartozóikhoz intézve és ezekben öngyilkosságuk okául azt adják, hogy nem lehettek egymásé. A szálloda személyzete a reggeli órákban talált rájuk. Zárt ajtó mellett követték el tettüket és egymás mellé felakasztva, az ablak redőnyén függve fedezték fel a két szerelmet. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a halál már órákkal előbb bekövetkezett.

Könyv

VICKI BAUM: VIHAROS ÉJSZAKA

A holland-keletindiai Sebang kikötőjében horgonyozó kis személyszállító hajó, a Tjaldane, fedélzetén és kabinjaiban fortyog a maroknyi társaság sorsának boszorkányüstje. Pat, az életében először, de reménytelenül szerelmes könnyűvérű kis taxigóri; imádottja, Anders Anderson, a jóképű, pompás, minden ízében férfi gumitűtvetvényes; Van Halden, a Tjaldane rangrejtve hajókázó dúsgazdag utasa, aki fiatal éveiben féltékenységből megölte Anderson apját; Ann Foster, aki reménytelenségbe szikkadt házasságot él egy durva ültetvényfelügyelővel a paradicsominak álmódott Sebangban, amely valójában a moszkító és a malária rémével fenyegető pokol; egy ámokfutó kínai kuli és a többiek mind, egytől-egyik vérbeli Vicki Baum figurák. A kikötőt végigkörülszeli itéletű a lelkek mesterként nyugalmát is végzetesen felkavarja, hogy amint a természet és lelkek vihara elűl, a reggeli nap első sugarainál mindenki ráébredjen gyarló életének igazi értelmére, az ősi tiszta és egyszerű megoldásra: a boldogságra. A „Viharos éjszaka” a bonyolult emberi kapcsolatok és túlfűtött szerelmek nagy regénye. Ára 2.80 pengő.

C. S. FORESTER: FÖLDI PARADICSOM

Columbusról már számos regényt és életrajzot írtak. Forester új regényének hőse azonban nem Columbus, hanem az Újvilág, a „Földi Paradicsom”, amelynek felfedezése új irányt szabott az emberiség életének. Forester az „Ófelsége kapitányá”-ban megírta a napoleoni idők világhatalmi küzdelmeinek regényét. Új művében, a „Földi paradicsom”-ban az újkor hajnalhasadásának küzdelmeit beszéli el. Új regénye még időszerűbb, még maibb, mint az előző. Forester új regénye, a „Földi Paradicsom”, mindjárt megjelenése után éppen úgy a bestsellerek élére került, mint az „Ófelsége kapitányá”. — Az új regény Juhász Vilmos kiváló fordításában jelenik meg.

Egyhónapi fogházra ítélték el Takács Katalin cseledeletét, aki az egyik nánási tanyán szülte meg gyermekét s otthagya a takaró alatt, ahol megfulladt a csecsemő. Az ítélet jogerős.

Mivel fizet a szovjet? Roosevelt a sajtóértekezleten arra a kérdésre, vajjon a szovjet arannyal fizet-e, azt felelte, hogy részben arannyal, részben hadiipari nyersanyagokkal.

Dr. Wallisch Oszkár előléptetése. A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. Wallisch Oszkár debreceni m. kir. középiskolai tanárképző intézeti, gyakorló gimnáziumi tanárt az áll. középiskolai évele egyetemet alá eső többi tanár részére megállapított és az állami rendszerű VI. fiz. oszt. 3. fokozatának megfelelő 10. fizetési fokozatba előléptette.

Bánffy Dezső özvegye meghalt. Néhai báró Bánffy Dezső miniszterelnök özvegye, született Máthé Ilona é. hó 14-én nyolcvanöt éves korában elhunyt. Férjének 30 év előtt bekövetkezett halála óta nagy visszavonultságban, egyedül az elhunyt emlékének élt, aki mellé kívánsága szerint a legnagyobb esendben temették.

Vérmérgezésben meghalt a debreceni klinikán Kucsera Györgyné Demeter Margit. A halálesettel kapcsolatban vizsgálat indult és elrendelték a boncolást is.

A Coetus Theologorum — Református Theologusok Munkaközössége ma, csütörtökön délután hatórai kezdettel nyilvános felolvasó ülést tart, amelyen dr. Ötvös János okl. lelkész, kollégiumi könyvtári tisztviselő tart előadást „Milyen volt az élet Kanaánban, Izrael letelepedése előtt?” címmel. A rendezőség most közli, hogy közbejött akadályok miatt az ülést nem az egyház tanácstermében, hanem a Kollégium egyik előadótermében fogják megtartani a fent jelzett időben.

SZÍNHÁZ, FILM, SZÓRAKOZÁS

A CSOKONAI-SZÍNHÁZ MŰSORA: Csütörtökön este: „Beckereki menyecske” A. és szabad bérlet.

Pénteken este: „Új haza” B. bérlet. Szombaton este: „Cigánybáró” Méréskelten emelt helyárak.

Szombaton délután: „Tokaji aszu” — Fülles helyárakkal.

Tokaji aszu

U. Kovács Terus idej bemutatkozó fellépése

Azt tartja a szóbeszéd, hogy az idő távlatla megszépült emlékeinket s a visszaemlékezés lefejtja a hétköznapi-ságot mindarról, amit kedvesnek, szépnek akarunk megtartani. Erre a költők által is sokszor megénekelt hitre erőteljesen rácafoltt U. Kovács Terus, mert igaz, hogy emlékeink debreceni működése idejéből kedvesek és szépek, de ez esetben nem vált be az idő távlatának megszépítő varázsa, mert művészet, kedves szív-lelkisége ma is törtélen fényű, gazdag és színpompás, tehát visszaemlékezésünk ma is élő valóság. Jóleső érzéssel állapítjuk meg, hogy a Tarcali Darázs Katalin szerepében való bemutatkozása valósággal ünnepi dísz adott a „Tokaji aszu” tegnap esti előadásának. A közönség hosszú percekben ünneplte a kiváló művésznőt s játékát sokszor jutalmazta a közönség lelkes tapsa.

Az együttes egyébként precíz összetanultsággal, jó rendezésben, pergő dialógusokkal hozta ki a darabot. — Fogarassy Mária Ládije élettel telt stílusos vonalvezetésű alakítás volt. Perényi Sári Violája jól formált figura. Nagy Csilla remek táncmozgása, eleven játékképzése sok tapsot aratott. Gál Manci Marné alakját igen rokonszenvesen elevenítette meg. Sok araválóságról tett tanúságot Suli Manyi, valamint Hudák Erzsébet és Kapáló Magda.

A férfiszereplők közül elsősorban Kompóthy Gyula mértéktartó művészettel formált alakítását kell kiemelni. Rajz János minden mókája viharos tetszést aratott, v. Hajmássy Lajos stílusosan és biztos tudással mintázta Pista figuráját. Nagyon jó volt Selmezy Mihály sok humorral és lelkességgel bemutatott Donyervákja. Kár, hogy játéka nem volt mentes itt-ott a túlzásoktól. Hortobágyi Artúr remek Hámoryja, Kormos Ferenc mókás Mókus bácsija igen sikerült, művészettel telt teljesítmény. Burány Albin öreg Bergője izes magyarsággal telt figura.

**BIZTOSítsa AUTOJÁT TÖRÉS ÉS TÜZKAR ELLEN,
KARA MEGTÉRÜL!**

A darab sikerét jó alkalmazkodással egészítette ki Szitay László Lehoti Antal Balogh Béla, Bozsó Ferencné és Bozsó Ferenc játéka.

Dicséretet érdemel Kiss Sanyika Andriškája, ki kedves, szép beszéddel bátor játékaival kedvence lett a közönségnek.

A zenekart Bakonyi Ödön kar-nagy vezényelte elsőrendű készütséggel. Meg kell jegyezni, hogy a színpad és zenekar tökéletes együttműködése nem „csak” a karmesteren múlik.

A darab morális vonatkozásai kapcsolatban már a múltban kifejtettük álláspontunkat s az azóta is változatlan: nem értünk egyet vele. —(Ösz.)

A SZÍNHÁZI IRODA JELENTI:

Ma, csütörtökön este A) bérletben. Beckereki menyecske slágeroperett. Holnap, pénteken a szezonnyitó „Új haza” B) bérleti előadása.

Szenzáció a színház szombat, vasárnap délutáni és esti műsora. A cigánybáró, Strauss nagyoperettje kerül színre olyan előadásban, amelyenre ritkán van alkalom. Bordy Bella, az Operaház balletművésznője, Hont Erzsébet operacéneső és Szűcs László, az Operaház volt művésze együttes fellépése. Kiegészített ének- és zenekar. Vezényel Unger igazgató. Mindenkinél látni kell ezt az előadást. Dacára a három vendégnek, csak egészen minimális helyárakélek.

Szombat délután ócsó fülles helyárakkal (20 fillértől 1.60-ig): Tokaji aszu Kovács Terus fellépéssel.

SZÍNHÁZI KIS TÜKÖR

Bordy Bella, Szűcs László és Hont Erzsébet hármas vendégjátékával újítja fel szombaton este Beleznai Unger István direktor a „Cigánybáró”-t. Bordy Bella, akinek felfedezése Unger István direktor nevéhez fűződik, aki rendezője volt, mikor a „Bajadér” táncosnő szerepében először színpadra lépett a Csokonai Színházban. Debrecenbe voltaképpen hazajött. Az Operaház kiváló művésznője a „Cigánybáró”-ban a toborzót és a III. felvonásban egy Strauss-alcért táncol. Bordy Bella, Szűcs László és Hont Erzsébet vendégjátéka iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg.

Beleznai-Unger István direktor dirigálja a zenekart a „Cigánybáró” előadásán és ez lesz a felújítás negyedik attrakciója. Unger István, aki az „Új haza” megnyitó előadásán hármas szerepben, mint direktor, rendező és színész mutatkozott be a debreceni közönségnek, ezúttal negyedik szerepében mint a zenekar dirigense is meg-hódítani a színházlátogató közönséget.

Prózaújságra is készül a színház. Rövidesen bemutatják a Nemzeti Színház multévi nagy sikerű, a „Niskavuori asszonyok”-at, mely finn írói darabja. A darabban remek szerepet jut Perényi Sári, míg a többi főszerepben Budaházy Magda, a betegségből felépülve Debrecenben először fellépő Zádor Mária és Ladányi Ferenc játsszák.

Amikor a tenorista saját költségén lépett fel egy másik tenoristát. Ez a színészetben páratlanul álló eset következik be Szűcs László debreceni vendégjátéka kapcsán. Szűcs László ugyanis Kardoss Géza szegedi ültetvényesek tagja, de azzal a kikötéssel, hogy havi tíz estéje szabad, aminek nagyrészt Unger direktor kötötte le. Ebből a szituációból aztán most érdekes bonyodalom támadt. Szűcs Lászlónak szombaton és vasárnap Debrecenben kell fellépnie a „Cigánybáró”-ban. Ugyanakkor azonban Szegeden műsorra tűzték vasárnapra a Mosolyországát, melyben Szu-Chong szerepe várt a kitűnő tenoristára, aki végül is úgy oldotta meg a problémát, hogy még Debrecenben játszik, maga helyett Szegeden saját költségén fellépő Lauriszin Lajos.

Rádióközvetítés lesz a Csokonai Színházban november 11-én. — Göndör—Cserháti „Gyöngykalász” c. darabját adja elő Unger direktor társulata és az előadást kapcsolja a rádió is. Ugyancsak leköthette Beleznai Unger István direktor Budapestet megelőző debreceni bemutatóra a legújabb Eisemann-operettét, amit szintén novemberben mutatnak be.

Vígyszínház. „Ösztáné” vérbeli amerikai mese, rendezés és kiállítás, nagy-szabású, kitűnő együttes, látványos film. A kísérő műsor csángó hazatelepítésről ad elvev. érdekes beszámolót.

Dr. Tokanugo Yasumoto
előadást tart Debrecenben Japánról
Magyar nyelvű előadását két ismeretterjesztő japán film bemutatásával kíséri

A debreceni Nyári Egyetem ezidei tanfolyamának egyik érdekes hallgatója volt egy kis alacsony japán, Vékony arcával, nagy feketekeretes szemüvegével mindenütt feltűnt, ahol a magyar előadásokat tartották. Dr. Tokanugo Yasumoto volt, a budapesti egyetem japán lektora, aki már évek óta Magyarországon tartózkodik és nyelvünket is már egészen elsajátította.

Dr. Tokanugo Yasumoto most arról értesítette dr. Milleker Rezsőt, a Nyári Egyetem igazgatóját, hogy előadást kíván tartani Debrecenben Japánról. Dr. Milleker Rezső a derék japán lektor kívánságának eleget téve máris meglette az előkészületeket az érdekes előadás részleteit illetően. Az előadás folyó hó 18-án, szombaton délután hat órákor lesz a Déri Múzeumban. Dr. Tokanugo Yasumoto előadását magyar nyelven tartja és kíséreműsoroként bemutatja a »Három hét Japánban« és a »Bambusz« című filmeket.

Az érdekes előadás iránt, amelyet belépődíj nélkül lehet megtekinteni, máris nagy az érdeklődés.

Anyakönyvi hírek

Születések: Szatmári András cipészsegéd, Sárosi u. 4, fiú András, Sütő Károly tanító, Báránd, leány Ildikó, B. Nagy Sándor munkás, Tiszacséce, leány Erzsébet, Papp Kálmán repülőszakaszevezető, Bégány u. 12, fiú Kálmán, Dr. Klein Imre ügyvéd, Arany J. ucca 21, leány Mária, Boldogh József kishérlő, Vedres-dűlő 39, leány Ibolya, Vértési Géza gimnáziumi tanár, Kisvárdá, fiú Attila, Bagi József munkás, Bellegelő 444, fiú István, Fazekas István tanító, Derecske, fiú István, Németh József honvédszakaszevezető, Malvin u. 10, fiú József, Kacs Károly munkás, Márton K. u. 22, fiú Károly, Báthori István napész, Ispóty u. 3/b, fiú Sándor, Bagosi Imre igazkocsis, Ebess 70, leány Juliánna, Buti Zsigmond Mémorát u. 18, leány Juliánna, Takács József kocsis, Vedres-dűlő 19, fiú József.

Eljegyzések: Kállay György Mihály banktisztviselő, Attila tér 6—Szabó Erzsébet, Kigyó u. 37, Rác Kálmán világlátási vállalati szerelő, Babér u. 3—Szabó Lidia, Vendég u. 7.

Házasságok: Kamuti Sándor postaforgalmi díjnok, Budapest—Nagy Etelka, Monostorpályi út 80, Grósz Bertalan munkás—Kéki Zsófia, Csemete u. 10, Vékony István címfestőseged, Király Ferenc u. 22—Gajdos Róza, u. o. 27.

Halottak: Keresztyén Etel ref. 2 hónap, Diófa u. 32, Hircs Olga g. kat. 6 hónapos, Szilágyosmlyó, Boros Sándorné ref. 35 éves, Erőműlyfalva, Kiss Antal ref. 17 éves, Nádudvar, V. Szabó István ref. 40 éves, Karcag, Jenő Juliánna ref. 1 napos, Bucsa-telap, Bába József r. kat. 68 éves, Timár u. 26, Bóth Gyula ref. 45 éves, Pesti u. 21, Kuti Sera Györgyné ref. 46 éves, Szent Anna u. 33, Dávid Irén ref. 3 hónapos, Nagyhegyes 45, Özv. Hngár Gyuláné izr. 63 éves, Simonffy ucca 12, Schwarc Albertné izr. 60 éves, Hatvan u. 67, Tolvaj Sándor ref. 91 éves, Kisfaludi u. 24, Kurucz István r. kat. 58 éves, Budapest, Özv. Juhász Mihályné ref. 83 éves, Kisehegyesi út 40, Erdős Margit ref. 2 hónapos, Pac 8, Vitkay Bertalan II. éves orvostanhallgató ref. 19 éves, Simonyi út 11, Kiss László r. kat. 12 hónapos, Kiss u. 7, Berta Erzsébet ref. 12 hónapos, Józsa, Kerecsen Lajosné ref. 30 éves, Bussyaháza, Dobai László ref. 77 éves, Béke u. 15.

Irógép-eladás-csere **HURAY,** parkm. t. 17-93

Gyászrovat

Both Gyula felsővezeték-szerelő temetése péntek délután 5 órákor lesz a Kőzetemő díszravatalozó terméből. — Fehértőy vállalat végzi.

Kiss Laciika temetése ma délután 3 órákor lesz a Kőzetemő III. ravatalozó terméből római katolikus beszenteléssel. Fehértőy vállalat végzi.

polgár Tolvaj Sándor gazdálkodó temetése csütörtökön délután fél 3 órákor lesz a Kőzetemő II. b) ravatalozó terméből. Dankó temetkezési vállalat.

Kurucz István soffőr 58 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután 4 órákor lesz a Kőzetemő IV. ravatalozó terméből. Dankó temetkezési vállalat.

Vitkay Bertalan II.-od éves orvostanhallgató 20 éves korában váratlanul elhunyt. Temetése hazaszállítás után, pénteken délután 4 órákor lesz a bodrogalmi ref. temetőben. Dankó temetkezési vállalat.

Gabonafeltelegek kötelező felajánlása

A 4500—1941. sz. kormányrendelet 17. §-a a gabonafeltelegeknek f. évi okt. hó 31. napjáig való kötelező felajánlást írja elő. Ezen határidő után vételre felajánlott gabonáért a hatóságilag megállapított árnaknál csak 10 százalékkal kisebb árakat szabad fizetni. Ugyanezen rendelet 33. §-a a felajánlási határidő be nem tartását kihágásnak is minősíti, amikor a pénzbüntetésen kívül, az eltitkolt gabonát el kell kobozni.

Tekintettel arra, hogy a beérkezett adatok szerint ezidőig még sokan nem tettek eleget eme felajánlási kötelezettségüknek, felhívom az érdekelteket, hogy ezen kormányintézkedéssel előírt kötelezettségüknek feltétlenül tegyenek eleget. A felajánlásokat a HOMBÁR bizományosoknál kell megtenni. Polgármester.

— Hirtelen meghalt Pocsaj községben Rác Pirocska háromnapos gyermek. Megállapították, hogy bűncselekmény nem történt, a gyermek halálát szívvelhűlés okozta. A temetési engedélyt megadták.

— Felakasztotta magát és meghalt Bihari János 37 éves balmazújvárosi földművelő. A csendőrség nem tudta kideríteni, hogy a legény miért lett öngyilkos. Temetésére az ügyészség megadta az engedélyt.

— Két darab hamis egypengőst adtak be a debreceni ügyészségre. A hamisítványokat a nyíregyházi postánál találták a pénztárban. A terjesztők és készítőik kézrekerítésére folyik a nyomozás.

3215—1941. sz.

Debreceni statusquo ante izraelita anyahitközség.

FELHÍVÁS

Hitközségünk tagjaihoz körlevélben felhívást intéztünk, hogy az 1942. évi húsvéti pászkaszükségletük biztosítása érdekében lajstromba foglalásuk végett folyó hó 15. napjáig listkönyveikkel felszerelve Hitközségünk hivatalában jelentkezni sziveskedjenek. Felhívásunk csak részben vezetett eredményre, mert a közbejött ünnepnapok miatt a munkát szüneteltetnünk kellett.

Mint hogy húsvéti pászkát csak azoknak a hitközségi tagoknak biztosíthatunk, akik a Közölcsmelési Hivatalhoz benyújtandó lajstromba felvételnek, ezért saját érdekében ismételt felkérjük a még nem jelenkezett hitközségi tagjainkat, hogy f. hó 24-ig bezárólag lajstromba vételük végett listkönyveikkel hitközségi irodánkban a hivatalos órák alatt mulhatatlanul megjelenjenek sziveskedjenek, mert a lajstromból kimaradt hitközségi tagok részére nem lesz módunk húsvéti pászkát biztosítani.

Folyó hó 24-én déli 12 órákor a lajstromot végleg lezárjuk!

Minden előjegyzett kilogramm pászka után a lajstromba való bejegyzéssel egyidejűleg 1 pengő fizetendő be a Hitközség pénztáránál, mely a pászka kiszolgáltatásakor annak ellenértékében fog elszámolásra kerülni.

Debrecen, 1941 október hó 15. Az Elnökség.

KÖZGAZDASÁG

A kukorica nagy kárt okozott Hajdú vármegyében

Kiosztották a megyében 7883 mázsa vetőmag gabonát

Hajdú vármegye mezőgazdasági állapotáról a gazdasági felügyelőség jelentést tett a megye közigazgatási bizottsága előtt és jelentésében előadta a következőket:

Vetési munkálatok közül a rozs vetése a hó elején befejezést nyert, sőt a hónap közepe táján már legtöbb helyen kikelt rozsvetések lehetett látni.

Tengeriben a szeptemberi vihar jelentékeny károkat okozott. Vihar után egész tengeritáblák megdőlték és cca 20 százalékra tehető a szártörés következtében beállott kár. Hogy a vihar ilyen mérvű kárt tudott okozni, ahhoz hozzájárult a kukoricamoly kártétele is, amennyiben elsősorban a moly hernyója által megfűrt tengeriszarak törtek el. A kukoricamoly a folyó évben is nagymértékben mutatkozott, miéért is szükséges lesz jövő évben a kukoricamoly elleni védekezésre vonatkozó rendelkezések végrehajtásának fokozott ellenőrzése.

A tengeri beérésére egyóbként a szeptemberi időjárás rendkívül kedvezőtlen volt és a tengeri beérése rossz, sok a kényszerített zsongorodott szem. Ily módon a szépek ígérkező tengeri termés kilátások nagyon megromlottak.

Burgonya szedése folyamatban van. Az étkezési burgonyák beakarítása legnagyobb részben megtörtént. A burgonyatermés általában jó közepes.

A cukorrépa szedése a hónap végén ugyancsak megkezdődött. A cukorrépa szeptember hó folya-

mán rosszul fejlődött és így a jó terméskilátásokkal szemben repából nem számíthatunk közepesen jobb termésre.

A szőlő termése rendkívül gyenge és általában az egész gyümölcs-termés rossz. Vízkárok következtében igen sok gyümölcsfa pusztult ki.

A gazdák őszi vetőmagszükségletének biztosítása céljából a földművelésügyi miniszter úr a folyó évben is engedélyezte az szokásos őszi vetőmagkielést. Ennek során Hajdú vármegye területén kiosztásra került minőségi akcióban 1546 mázsa búza, 50 mázsa őszi árpa, inséges akcióban 6085 mázsa buza, 202 mázsa rozs.

A gazdasági felügyelőség a további vetőmagszükségletek kielégítése céljából előterjesztést tett pótkeret engedélyezése iránt, ez az előterjesztés azonban a földművelésügyi minisztérium részéről ezideig nem nyert elintézt.

Ugyancsak engedélyezte a földművelésügyi miniszter úr a folyó évben is a mangalica kocaakciót. Ezen akció során Hajdú vármegye és Debrecen sz. kir. város területén összesen 200 darab mangalica kocasüldő osztható ki. Kiosztásban csak 30 kat. holdon aluli kisgazdák részesíthetők, akik a törzskönyvelt tenyészkocákat 30 százalékos árkedvezményvel kapják. Az árkedvezmény azonban darabonként 50 pengőt nem haladhat meg. A kocaák kiosztása folyamatban van.

SPORT

Erdély egyik legjobb csapata játszik Debrecenben a DVSC-vel

A DVSC csapata vasárnap a Nagybányai SE-vel játszik bajnoki mérkőzést a nagyerdői Stadionban. A Nagybányai SE már játszott egyszer Debrecenben barátságos mérkőzést, amikor az idény elején még felkészületlen DVSC-t góllal verte. A vasárnapi mérkőzésnek viszont papírforma alapján az első helyen álló DVSC a favoritja. A Nagybányai SE azonban az utóbbi hetekben erősen feljavult, ma már ismét a régi veszélyes ellenfél és a debreceni vasutasoknak nagyon meg kell dolgozniuk a két pontért. A DVSC ma erős edzést tart. Örvendetes jelenség a támadósróban Berecz erősen javuló lövőformája. Ha Sidlik is gólképes napot fog ki, a két csapat maga megnyerheti a mérkőzést. Az összeállítás csak az edzésen látottak alapján alakul ki, szó van azonban Szabó Mihály játékaról a balszélen. — Valószínűbb mégis, hogy Szilárd, Berecz, Sidlik, Fuleki, Kristóf támadósróval lép pályára a DVSC. A mérkőzést a nyíregyházi Bányászi vezeteli, akinek ez az első NB-mérkőzése.

Erősít a DVSC. A debreceni vasutasok áldozatkész, kiváló vezetősége, élén dr. Génessy Sándor műhelyfőnökkel, a csapatban még mutatkozó réseket újabb erősítésekkel igyekszik megoldani. A balösszekötő és balfedezet helyére akarnak új játékosot szerezni. — Csak a legnagyobb elismeréssel lehet szólni a DVSC vezetőségének munkájáról, mellyel a szezon végére, amikor a legerősebb — Marosvásárhely, Törökország és D. Magyarság — mérkőzések sorra kerülnek, igyekszik olyan csapatot harcba küldeni, mely a legnehezebb ellenfelekkel szemben is megállja helyét és reményt nyújt arra, hogy a megszerzett első helyet nem adja ki kezéből.

Debreceni csapatok a Szent László vándordíjért. Megejtették a Szent László vándordíj első fordulójának párosítását. Az október 27-én sorra kerülő küzdelmekben a debreceni csapatok közül a felsőpariskola Nyíregyházán a kir. kat. gimnáziummal, a Fű Felsőkereskedelmi Debrecenben a hajdúszoboszlói ref. gimnáziummal,

a piarista gimnázium Debrecenben a karcagi reg. gimnáziummal mérkőzik.

A DVSC kelemen felkészült a bajnokságra és a legesélyesebb bajnokjelöltje a Mátyas-csoportnak — állapítja meg a fővárosi sport sajtó. Egyben arra rámutatott, hogy ebben a csoportban a legnagyobb a tolongás, legesélyesebb a harc. A Marosvásárhelyi SE bebizonyította, hogy otthon szinte verhetetlen, de a Törökország is feljövőben van s mellette szól a nagy rutinja. A K. MÁV., Z. Danuvia és D. Magyarság is erős, kitűnő csapatok, sőt a pillanatnyilag lemaradt Nagybányai SE is komolyan beleszólhat még a bajnokságba.

A debreceni vasárnapi futball-műsor a következő: Stadionban délután 3 órákor: DVSC—Nagybányai SE. Előzőleg 1 órákor: DVSC II.—Hajdúszoboszlói. Vezeteli Pásztor. Dohánygyár pályán délelőtt 11 órákor: DMTE—Húsoos, vezeteli Karsay. A DTE Püspökkladányban játszik a P. MÁV, a DEAC Berettyóújfaluban a B. Turul ellen.

A kereskedelmi házi bajnokság IV.—V. fordulójának eredménye: I. B.—II. A. 4:3 (1:3), I. A.—I. B. 5:2 (2:0), I. A.—III. B. 2:1 (2:0), I. A.—IV. 2:1 (1:0), V. forduló III. A.—I. A. 4:3 (3:0) Góllövők: Vágó S. Nagy D. (öngól), illetve: Kállai, Császi, Molnár.

Hirdetmény. Debrecen sz. kir. város törzsméneséből több létszámfeletti anyakanca, köztük törzskönyvezettek is, több kanca és herélt csikó, a fehér magyar törzsgulyából vemhes és meddő tehének, üsző és bikaborjúk kerülnek eladásra a folyó évi október hó 20-iki debreceni országos vásáron délelőtt 9 órákor tartandó nyilvános árverésen. Gazdasági tanácsnok.

MOSOTT RONGYOT

VOSZ

LAPUNK NYOMDÁJA

Arverési hirdetmény. Pk. 11270-1941. Adria Biztosító Társulat végrehajtató javára (kép. dr. Mikszáth Kálmán ügyvéd) 404.26 pengő követelése és jár. erejéig 1941. október 28. d. u. 3 órakor Bárán községben adósok lakásán a bpesti közs. kir. járásbíróság 302.047—

1941 sz. végzésével elrendelt végrehajtás során lefoglalt 1298 pengő becsértékű alábbi ingóságok: 1 írógép, 1 szekér, 1 kocsi, 14 q búza, 4 q tengeri bírólag elárvereztetnek. Berettyóújfalun, 1941 szeptember hó 22-én. Faragó Antal kir. bír. végrehajtó.

APRÓHIRDETÉSEK

NYOMOZÓ IRODA

Gálocsy legrégebbi magánnyomozó megfigyelési, nyomozási díszkrétek, eredményesek. Zöldfa 3. T.: 28-72. 10. 26. 103

Új magánnyomozó iroda. A vidéki m. kir. rendőrfőkapitányság által engedélyezett hivatalos magánnyomozó irodám Debrecen, Vörösmarty u. 21. sz. alatt megnyitottam. — Vállalok minden bizalmas nyomozást és megfigyelést, melyeket lelkiismeretesen és diszkrétíval végzek. Telefon: 23-78. Jánossy Mihály magánnyomozó. 480

LEVELEZÉS

„Lakás” jellegre levél van a kiadóban, kérem átvenni. 661

ALKALMAZÁST keres férfi

Házmesteri állást keres fiatal házaspár november 1-re. Varga 27. 5. ajtó. 597

Irodai munkaerő férfi gépiró délutánra ajánljuk. — Járásbíróság negyvenkettes szoba. 674

ALKALMAZÁST nyér férfi

„Mézeskalácsos” keresünk nagyobb üzem vezetésére, lehetőleg utóbbi években mestervizsgázottat. „Mézeskalácsos” jellegre kiadóba. 603

Fiatal fodrászsegéd felvétetik vidékről ellátással. Miskó, Vargakert, Déli-sor 25. 568

Asztalos tanuló felvétetik jól díjazva Vangor asztalosnál, Kossuth 7. 317

Cipészsegédek állandó raktári munkára felvesszük. Kovács, Deák Ferenc 3. 694

Felvétetik kifizető — vagy leány, szücsmunkában jártas varróné, Altmann szücs, Miklós 2. 693

Kifizető jó bizonyítvánnyal, 18-20 éves, felvétetik Adorján fűszerkereskedőnél. 692

Üzletszerző, nyugdíjas is, felvétetik ingatlan-irodához, ha szorgalmas, havi pár száz pengő jövedelme lehet. Pataky, Péterfia 53. 688

Férfiszabóságba egy kézimunkás azonnal felvétetik. Kossuth 51. 5. ajtó. Lovass. 680

Helyi és utazó ügynököt keres Karaván paprikakivittel, Csapó 23. 681

Cukorkaüzembe ügyes kifizető azonnal felvétetik. Nyugati 48. 670

Két cipészsegédet munkára felvesszük. Jánosi 61. 619

Kézimunkást felvesz — Keményffy szabó, Miklós 2. 645

Csapost azonnali belépésre felvesszük, gyakorlatlalt bírók előnyben. Séry, Mikepécsi út. 646

ALKALMAZÁST nyér nő

Hölgyfodrászban önállóan dolgozó, 2 év ségédíjával rendelkező hölgyet Hajdúszoboszlóra azonnal felvesszük. Erdeklődni lehet fél 2 — 3-ig Széchenyi 15. I. em. 580

Perfekt gyors- és gépirónót keres nagyvállalat. Ajánkozás fizetési igény megjelölésével „Szorgalmas” jellegre a kiadóba küldendő. 642

Hölgyfodrászleány felvétetik azonnal. Barua, Hunyadi 26. 690

Kifizetőleányt vagy bejárónót, tanulóleányokat varrodába felvesszük. — Piac 79. 691

Fodrász tanulóleány felvétetik. Párisi hölgyfodrászszalon, Piac 61. 677

Irodai gyakorlatlalt bíró keresztyén érettségizett perfekt gyors- gépirónót felvesz Auspitz festékkészlet. Csapó 16. 667

Perfekt gép-, gépirónót ügyvédi gyakorlatlalt azonnalra keresek. Simon ügyvéd, Piac 81. 665

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Perfekt szakácsnőt keresek vidéki tanyára hosszú jó bizonyítvánnyal október elsejére. Cím a kiadóhivatalban. 1223 vv.

Délre jobb gyermekszerező leányt keresek kevés házimunkával. Batthyány 16. Keresztút. 683

Bejárónót felvesszük. — Piac 9. földszint balra első lakás. Bence. 673

Bejárónót azonnalra felvesszük. Csillag 56. 669

Egy jóra való leány mindezenek felvétetik. — Apafi malom, idős Harányiné. 660

Jól főző mindenest felvesszük azonnalra. Varga 10. Jelentkezés reggel fél 9-ig. Piacsek. 657

Vendéglői szakácsnő c. helyezkedne vidékre is. Százados 14. 652

AJÁNLAT

Szörmebundákat olcsón készítek, javítok, alakítok. Kőváry szücsmester, püspöki palota, Déri felől. 1820 11. 27

Poloskairást ciángázal, lakások vizsgálatát felelősséggel vállal Kiss Zoltán. Kigyó 5. 695 10. 17

Legolcsóban fest, tisztít Weisz, Arany János ucca 29 szám. 1940 vv.

Köztűmököt, kabátokat izlésesen készítek, fordítok, alakítok. „Márgó” Bethlen ucca 29. 1029 12. 17

Aranyat, ezüstöt, brilliánt magas áron vesz Pollák Endre ékszerész. Hatvan u. 2. 814 12. 6

Új szűcsszalon! Legújabb modellek szerint új bundák, alakítások, javításokat vállalok. — muffok gyermeklábszárak raktáron. Szent Anna 5. I. em. Budainál. 1313 12. 10

Bundát készítessem még a tél beállta előtt Katona Vilmos szücsmesternél, Simonffy 2. 26 12. 18

Ciánóztasson Csala ciánózó vállalatlalt. Lakás, vizsgálatok felelősséggel. Rákóczi 9. Telefon 14-27. 655 11. 26

Aranyat, ezüstöt, fogaranyat legmagasabb áron veszek. Altmann Sándor ékszerész, Hunyadi 23. 1197 11. 21.

Hő- és sárcipők javítását felelősség mellett vállalom. Weisz műszerész, Piac 66. 1420 12. 12

Önkéntes urak! Bevonuláskor rendeljék meg ruhájukat Tegdesnél. Kálvin tér 19. Püspöki palota. 539 12. 2

Számos bajára meghozza biztos gyógyulást különleges haskötőim. Kiss Béláné, Kossuth 59. 687 12. 31

Villanykörtcesere 30 fillér. Törött gramofonlemezeket becserejük. Díszáru, órák, használati cikkek. — Hunyadi 22. 665 10. 26

Kellemes lakás, finom koszt a Hungária panzióban, szobák napokra és hónapszámra. Ferenc József 59. Telefon: 23-39 800 vv.

Csomagolt és ömlesztett retorta faszen kapható Kovácsnál, Szent Anna 36. 547

KERESLET

Vesszük asztalkonyhát, lehetőleg salgótarjánit „Lunát” jó állapotban. Dögenfeld tér 2. Kolozsváry fodrász. 666

Egy szegény családnak anya sürgősen venne jutányos áron most született hatodik gyermeke részére használt gyermekhozmít pólyával együtt. Cím: Báthori Istvánné, Ispótyá 3/b. Garage mellett. 663

Azonnali átvételre tanyáépülettel harmados vagy feles földet keresek, 15 hold vagy több. Megtudható: Paesirta 20. 618

Fogaranyat, ezüstöt legmagasabb áron veszek. Fränkl, Piac 56. ezüstöt Frohner mellett. 98 11. 30

ÉLELMISZER ITAL

Napi 25-30 l. tejet állandó hordásra keresek. Szegedi, Lorántffy u. 1. 502

Napi 30 l. tejet állandóan átvesszek. Szent Anna 55., fűszerüzlet. 230

Három hektó must eladó. Lehel 16. 644

OKTATÁS

Simai gyors- és gépiróiskolába állandóan beiratkozhat. — Piac 73. Államvizsga. Vidékieknek vasúti kedvezmény 245 11. 10

RÁDIÓ

Rádiókészülék vásárlásánál, javításnál forduljon bizalommal Szabó Lajos műszerészhez. — Csapó 86. Telefon: 32-54. 1987 12. 31

Rádió és gyermeksportkocsi eladó. Nyomtató 8. 3. ajtó. 689

BÜTOR

Egy jó állapotban lévő háló olcsón eladó — Tölgyfa u. sarok. Vasúti örházal szemben. 10. 15. 634

Hálószobák, ebédők, kombinált szobák, konyhaberendezések — Salamon bútortüzelben. Jó minőség, előnyös árak. Hunyadi u. 2. sz. alatt. 752 10. 19

Új hálók, ebédők, kombinált szobák, konyhabútorok olcsó árban bútorraktárban, Kossuth 51. 1788 1. 4

Minek a fényes kirakat, amikor olcsóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat udvari bútortüzelben, Piac 71. 592 12. 25

Komplett viányos hálószoba aranykőris beltéttel eladó. Ótalmi 9. Kigyóból nyílik. 656

AUTÓ MOTOR KERÉKPÁR

Strapabíró 750 köbcentis motorkerékpárt, 70-80 százalékos gumikkal, prima Bosch világítással elcserelnék 200-250 köbcentis, 70-80 százalékos gumikkal felszerelt motorkerékpárral. Cím a kiadóban. 538 vv.

TÜZELŐ ANYAGOK

Bogsa faszen ömlesztve telepen átvéve és házhoz szállítva is kapható dr. Balogh Gyula tüzelőanyag nagykereskedő telepen, Hid 16. Közraktár. — Telefon: 19-50. 650

Kiváló minőségű kőszén, valamint retorta faszen úgy ömlesztve, mint csomagolva állandóan kapható Kovács faterlepen, Szent Anna 36. 686

VEGYES

Tengerigöré a tengerparthoz egész közel eladó. József kir. herceg 12. 671

KIADÓ LAKÁS nagy

Ferenc József és Arany János ucca sarkán, a Csanak-házban 6 szoba, hallos, összkomfortos lakás nov. 1-ére kiadó. Közelebbi felvilágosítást a házmeester ad. 518

LAKÁST KERES

Háromszobás komfortos lakást, esetleg villában bérletre keresek. Közvetítőt díjazok. Cím a kiadóban. 1878 vv.

50 pengővel jutalmazom, aki az üzletvezetéstől 10-15 percnyire fiatal házaspár MAV tisztviselőnek 2 szoba, konyha komfortos száraz lakást szerez. Cím az üzletvezetés kapusánál. 564

Egyszobás garzonlakást keresek a város belterületén azonnalra vagy elsejére. „Idős hölgy” jellegre. 676

Magánosnő kis lakást keres, esetleg házimunkában is segédkezik. — Burgundia 20. Kapu alatt balra. 659

Nyugdíjas házaspár keres szoba, konyhás lakást azonnalra vagy elsejére. Cím: főposta portás. 643

BÜTOROZOTT SZOBA

Kiadó különbejáratú bútorozott szoba. Török Bálint 24. 664

HASZNÁLT RUHA — CIPO

Egy tiszta új szmoking öitény alkalmi áron eladó. Cím: Somogyi és Gaál szabósa, József kir. herceg u. 1. Bikabérház. 199 v. v.

Kifogástalan gyapjuszövet télikabát, 12 éves gyermeknek. 45 pengőért eladó. Magoss Gy. tér 11. Varrónónél. 668

Gyönyörű példányokból összeállított nyesgallér eladó. Arany János 54. földszint 3. 662

Kitűnő állapotban lévő fekete női télikabát perza gallérral eladó. Rákosi Jenő 6. II. 3. 658

Viseltes vasutas kék bélelt köpeny, posztó zubbony, nadrág, öntött kályha, festett ág, éjjeli szekrény stb. eladók. Bánffy 6. 650

INGÓSÁG VÉTEL

Legmagasabb áron veszünk ezüst és alpacca evőkészleteket, régi ékszereket, mindennemű szőnyegeket, régi órákat, díszárukat, festményeket, bútorokat stb. Ingóságkövetítő, püspöki palota. Telefon 37-99. 1131 vv.

INGÓSÁG ELADÁS

Egy fűszerüzletberendezés eladó, üzlethelyiség kiadó. Kazinczy 12. 685

Eladó asztal, virágállvány, hokedli, próbababa, képek, Rothermere 17. utolsó ajtó. 671

ELVESZETT

Elveszett egy iskola-táska könyvvel az Újvárosi úton, becsülettel megtaláló jutalomba részesül, ha leadja Csemete 10. 607

GAZD. TERMÉNYEK

Rozs- vagy búzaszalmát keres megvételre 49. hov. kiegészítő kirendeltség gazdasági hivatala, Debrecen, Piac u. 81. vv.

Magastörzsű pöszmetefák nemes, nagyszemű eladók. József király herceg 12. 672

INGATLANT KERES MEGVÉTELRE

Vennék sürgősen állattartásra berendezett kisebb vagy nagyobb ingatlant Debrecenhez közel. Jelige: „Nem homokot”. 679

ELADÓ HÁZ

Eladó Kossuth uccán 40.000 P-ért ház. Miklós ucca végénél 2 és 1 szoba, konyhás jó ház 10.000 P. Hatvan uccán 38.000 P-ért ház 3 szobás, adómentes, azonnal beköltözhető 29.500 P. Értekezni Homok 82. 684

Ma beköltözhető 3 szobás, fürdőszobás, konyhás, gyümölcsös, művészien parkírozott új ház eladó, Lugosi u. 11. Kulcsa Lorántffy u. 2. alatt. 682

Eladó kétszobás, terraszos ház istállóval. — Ugyanott három hely Bihari-telepen. — Vár 8. 675

Székely hadosztály 20. számú ház, Bellegelő 90. számú tanyás föld eladó. Erdeklődni Bercesényi u. trafikban. 653

FÖLDBÉRLET

A Nagyhegyesen 20 hold 1-50 osztályú fekete föld kiadó. Értekezhetni lehet Rothérmere 39. 655

ELADÓ FÖLD

Szőlő, jókarban lévő, 2 hold, esetleg kisebb parcellákban is. Sárándi vasúti állomás mellett eladó. Cím a kiadóban. 10-12-ig. 501

Biharban 30 katasztrális jó fekete föld eladó. Értekezni Piac ucca 68. II. emelet 3. 185

Föld eladó Bánkon jó tanyával 35 hold, Kondorosnál 20 és 33. Kismartjánál 40 és 30 holdas tanyás, mind leszállított áron. Ház is van minden uccáról előjegyzésben. Pataky, Péterfia 53. 687

Barna női bunda eladó. Kandia 7. 1. ajtó. 654

Eladó 3 hold föld Veréb-dűlő 50. sz. tanyából megosztás miatt. Értekezni Kádár-dűlő 41. 642

Berkesvárdi feladta PÁLFI JÓZSEF
Kisvárdi feladta SZILÁGYI GYULA igazgató
Kiadó és nyomda a SZÁNTÓ KÖNYV- és LAPNYADÓ RÉSZVÉLTÁRSÁG
Földes nyomdában SZABÓ BÉLA